

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies nonus et decimus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1925

II. S. Theodori Passio Prima

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72556](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72556)

A τῆς βασιλείας ἔχοντες, τὴν τοῦ ἀρχιερέως ἐαντοῖς προσηγορίαν ἀνέθεσαν⁵⁰ καὶ τὴν πενήθηρ καὶ σκοτεινὴν πορφύραν ἐκεῖθεν ἀπιόσονται⁵¹, κατὰ μύμησιν τῶν κακοδαιμόνων ἀρχιερέων, ἀξιώματι φαιδρῶ σκυθρωπὸν περιφέροντες ἐνδύμα· ἔστι δὲ ὅτε καὶ μιὰρῶ βυμῶ πλησιάζοντες, ἀντὶ βασιλέων γίνονται μάγειροι, ὄνειροι θύοντες καὶ βοσκημάτων ἀθλίων⁵² σπλάγγνα διερευνώμενοι, καὶ τῷ λῆθροφ τοῦ αἵματος, ὡς κρεωπῶλαι τινες, τὴν ἐσθῆτα⁵³ μολύνοντες⁵⁴.

Dum
laceratur
psallit.

3. Μετὰ¹ ταύτας τὰς φωνὰς τοῦ δικαίου, οὐκέτι οὐδὲ τὴν πλάστην φιλανθρωπίαν καὶ ἐσχηματισμένην οἱ ἀρχόντες ἐπεδείκνυτο²· ἀλλὰ καὶ ἀσεβέστατον πρὸς τοὺς θεοὺς καλοῦντες, καὶ ἐτι τῶν βασιλέων ἐβριστην καὶ βλάσφημον, πρῶτον μὲν ἐπὶ τοῦ βασιανιστηρίου ξύλον κρεμάσαντες, τὸ σῶμα κατέξανον· ὁ δὲ τῶν δημίον σφοδρῶς ἐνεργούντων κάρτερος ἦν³ καὶ ἀνένδοτος⁴, καὶ στίχον ἐκ τῆς ψαλμωδίας ταῖς βασάνοις⁵ ἐπῆδεν· ἐλλογήσων τὸν Κέριον ἐν παντί καιρῶ, διὰ παντός ἡ ἀνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματι μου. Καὶ οἱ μὲν τῶν σαρκῶν⁶ ἀπέξων⁷· ὁ δὲ ἐπαλλεν, ὡς ἄλλον τινὸς ὄφιστα μένον τὴν τιμορίαν. Λιεδέξατο⁸ τὴν κόλασιν ταύτην τὸ δεσμοτήριον, καὶ πάλιν ἐκεῖ θαῦμα⁹ ἐτελεῖτο¹⁰ περὶ τὸν ἄγιον, καὶ¹¹ νύκτωρ φωνῇ πλήθους ψαλλόντων ἤμωτο, καὶ λαμπάδων

Psalm.
33, 1.

B

ἐπιφανουσαῶν, ὡς ἐν παννυχίδι αὐγῇ ἐωρᾶτο τοῖς ἔξωθεν, ὡς καὶ τὸν δεσμοφύλακα πρὸς τὴν παράδοξον ὄψιν καὶ ἀκοίην ταραχθέντα, εἰσπηδήσαι εἰς τὸν οἰκίσκον καὶ μηδένα εὐρεῖν, πλὴν τοῦ μάρτυρος ἡσυχάζοντος καὶ τῶν ἄλλων δεσμοτῶν καθευδόντων. Ἐπειδὴ δὲ πολλῶν γινομένων ἤκμαζε μᾶλλον¹² πρὸς τὴν ὁμολογίαν¹³ καὶ τὴν¹⁴ εὐσέβειαν, ἦλθεν ἐπ' αὐτὸν ἡ κατακρίνουσα ψῆφος, καὶ πυρὶ τελειοθῆναι κελευσθεῖς, αὐτὸς μὲν ἀπῆλθε τὴν καλὴν καὶ μακαρίαν¹⁵ πρὸς Θεὸν πορείαν· ἡμῖν δὲ τὴν μνήμην τοῦ ἀγῶνος διδασκάλιον¹⁶ κατέλειπε, λαοὺς ἀθροίζων, ἐκκλησίαν παιδεύων, δαίμονας¹⁷ ἀπελαύνων¹⁸, ἀγγέλους εἰρηρικούς καταγών, ζητῶν¹⁹ ὅπερ ἡμῶν παρὰ Θεοῦ²⁰ τὰ συμφέροντα, ἰατρῆον νόσον ποικίλων τὸν τόπον τοῦτον ἀπεργασάμενος, λιμένα τῶν χεμιζομένων ταῖς θλίψεσι, πενήτων εὐθηνουμένων²¹ ταμειῶν, ὀδοιπόρον ἀνεκτὸν²² καταγύγιον, παρήγορον τῶν ἐορταζόντων ἄληκτον. Εἰ γὰρ καὶ ἐνιασιαίους ἐορταῖς τὴν ἡμέραν ταύτην τελοῦμεν²³, ἀλλ' οὐδέποτε λίγρει τῶν κατὰ σπουδὴν ἀφιρνομένων²⁴ τὸ πλήθος, τῶν²⁵ μωρῶν δὲ σώζει τὴν ὁμοιότητα²⁶ ἢ ἐπὶ τὰδε φέρονσα λεωφόρος τῶν μὲν ἀνιόντων τῶν δὲ ὑποχωρούντων τοῖς ἐρχομένοις²⁷.

LAUDATIO

Visio in
carcere.

Igne
consumitur.

E

⁵⁰ ἐπέθηκαν 5. — ⁵¹ ἀπιόσονται 4. — ⁵² ἀθλίως 2. — ⁵³ τινες add. 2, 4 (τὴν ἐσθ.) om. 5. — ⁵⁴ μολυνόμενοι 2, 3, 4, 5.

3. — ¹ δὲ add. 5. — ² ἐπεδείκνυτο 4, 5. — ³ om. 4. — ⁴ ὦν add. 4; καρτερός ἔχων καὶ ἀνένδοτος 2. — ⁵ (τ. β.) om. 2. — ⁶ τὸ πλεόν add. corr. in marg. 6. — ⁷ ἀπέξανον 4. — ⁸ δὲ add. 2. — ⁹ θαύματα 3, 4, 5.

¹⁰ ἐτελεῖτο 2. — ¹¹ om. 5. — ¹² om. 1, 3, in marg. 6. — ¹³ τε add. 5. — ¹⁴ om. 5. — ¹⁵ μακ. καὶ καλὴν 5. — ¹⁶ διδασκάλιον 5. — ¹⁷ δαίμονια 2. — ¹⁸ φηγαδέων 2, 4, 5 (δ. ἀπ.) om. 3. — ¹⁹ αὐτῶν 5. — ²⁰ τοῦ Χριστοῦ 4. — ²¹ εὐθηνουμένων 4, 5. — ²² ἀνεκτὸν 4. — ²³ ἐπιτελοῦμεν 2. — ²⁴ ἀφιρνομένων 5. — ²⁵ om. 5. — ²⁶ ὁμοιότητα 4. — ²⁷ τῶν πλήθει 4.

II. S. THEODORI PASSIO PRIMA

Passio graeca edita est ex codicibus **G 1** = bibl. Nationalis Parisiensis 499, **G 2** = eiusdem bibliothecae 520, **G 3** = bibl. Vaticanae Barber. 118, **G 4** = bibl. Angelicae 106, **G 5** = bibl. Nationalis 1470, **G 6** = bibl. Angelicae 81. Cf. Comm. praev. num. 5.

Passio latina e codicibus **L 1** = Capituli Veronensis 94, **L 2** = Basilicae S. Petri A 5, **L 3** = bibl. Vallicellanae XIX, **L 4** = bibl. Regiae Bruxellensis 7461. Cf. Comm. praev. num. 8.

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου¹ Θεοδώρου
τοῦ τήρωνος².

1. Μαξιμιανός¹ καὶ Μαξιμίνος οἱ βασιλεῖς² ἐξαπέστειλαν³ εἰς πᾶσαν τὴν ὑπ' αὐτοῦ⁴ βασιλείαν⁵ πάντα τοὺς θρησκείοντας⁶ τὴν εὐσεβῆ τοῦ Θεοῦ⁷ θρησκείαν μιὰρῶν ἐδεσμάτων ἀπογευσάμενους⁸ σφύζεσθαι, τοὺς δὲ ἀντιλέγοντας τοῖς δικαστηρίοις παραδίδοσθαι (1). Καθ' ὃν καιρὸν κρατηθεῖς⁹ Θεόδωρος εἰς τήρωνα¹⁰ ἐν τῇ

Passio S. Theodori¹.

1. Temporibus suis Maximianus et Maximinus imperatores miserunt per omnem terram regni sui edictum adversus¹ omnes verae Christi² religionis cultores, ut gustantes immolaticios³ cibos possent evadere tormenta et vivere, contradicentes vero in iudiciis tradi et multis diversisque suppliciis affligi. Eo⁴ autem tempore

Saeviente
persecutione

Lemma. — ¹ καὶ ἐνδόξων μεγαλομάρτυρος add. G1, 2; μεγαλομάρτυρος add. G 3, 6. — ² (τ. τ.) om. G 1, 2. — ³ πρὸ δέκα καλανδῶν μαρτίων praemitit G 2. — ⁴ ἐπὶ τοῦ διαβόλου κρατούμενοι add. G 5, 6. — ⁵ διατάγματα add. G 3. — ⁶ ὁστανὸν G 2; αὐτῶν G 5, 6. — ⁷ π. τὴν οἰκουμένην G 3; ὅστε add. G 2. — ⁸ πάντα τὸν θρησκείοντα G 2, 6. — ⁹ (τ. Θ.) om. G 3. — ¹⁰ ἀπογενομένους G 3, 5, 6; ἀπογενομένον G 2. — ¹¹ ὁ ἅγιος add. G 5; ὁ μακάριος add. G 3. — ¹² τήρωνα G 3.

Lemma. — ¹ martyris add. L 3, 4. — ² 1. — ³ contra L 4. — ⁴ christiane L 4. — ⁵ immolaticios L 3. — ⁶ eodem L 2, 3, 4.

(1) Mutatis imperatorum nominibus, iisdem paene verbis exorditur Passio S. Areadnae, BHG. 165.

ἀνατολικῇ

PASSIO I
Theodorus
tiro

ἀνατολικῆ ἡμέρᾳ μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν, ἤχθη εἰς λεγεῶνα καλουμένην¹¹ Μαμαριτῶν¹² (1) ἣτις λεγεὼν¹³ ἐκαθέζετο ἐν¹⁴ πόλει Ἀμασία¹⁵ τῆς Ἐδέξεινου Πόντου¹⁶ ἐπὶ πραιπόσιτον Βρίγκαν¹⁷.

tentus est⁵ Theodorus et simul cum eo⁶ alii D multi tyrones ad militandum et adductus est in legione⁷ quae⁸ dicitur Marmaritanorum sub praeposito Brinca⁹. Quae legio consistebat in civitate Amasiae provinciae Ellesponti¹⁰, ubi etiam secundum edictum imperatorum compellebantur universi ad immolandum idolis.

¹¹ καλούμενον G 2; καλουμένη G 6. — ¹² ἐπὶ Βρίγκαν πραιπόσιτον hic add. G 2; ὁ πραιπ. Βρίγκαν G 3, 5, 6 (Βρίγκαν G 6 et deinceps). — ¹³ (ἦτ. λεγ.) ὅστις G 3. — ¹⁴ τῆ add. G 2. — ¹⁵ Ἀμασία G 1. — ¹⁶ Ἐλενοπόντου G 5; Ἐλισπόντου G 2, 3; τῆς Ἐλισπόντου G 6. — ¹⁷ (ὁ π. Β.) om. hic G 2, 3, 5, 6; narrationem de necato dracone hoc loco inserunt G 5, 6, ut infra*.

⁵ beatus add. L 4. — ⁶ T. simul cum eo et L 4. — ⁷ legionem L 2; regione L 3; regionem L 4. — ⁸ qui L 1, 3; quae dicitur in regionem L 4. — ⁹ B. praep. L 4. — ¹⁰ Hellesponti L 2, 3, 4.

Immanis
draco

* Ἦν δὲ σύνεγγυς τῆς πόλεως Ἐδχαίτων ὡς ἀπὸ μιλίων τεσσάρων ἄλσος πολὺ· ἦν δὲ ἐν τῷ ἄλσει ὄφις παλαιότατος γενόμενος δράκων κοιταζόμενος ἐν τῷ ἄλσει καὶ πολλοὺς τῶν διερχομένων διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης ἐθανάτωσεν, καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο ἀντιστῆναι αὐτοῦ. Ὅταν γὰρ ἐσαλευέτο ἐξελεθεῖν, ἔτρεμεν ἡ γῆ ἐπὶ τῇ κινήσει αὐτοῦ. Ὅτε δὲ ἐξήρχετο εἴτε κτήνος εἴτε ἄνθρωπος ὑπηρετήθη αὐτῷ, βρώσει ἐτελειοῦτο ἐπ' αὐτοῦ. Περὶ τοῦτον ἀκούσας ὁ γενναῖος τοῦ Χριστοῦ ἀγωνιστῆς Θεόδωρος, μὴ ποιήσας θόρον ἐν τῷ στρατοπέδῳ αὐτοῦ, μόνος ἐπορεύθη τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ βασιτάζων τὸν τιμιον σταυρὸν καὶ τὰ ὄπλα τῆς συμμαχίας αὐτοῦ λέγων· « Πορεύσομαι καὶ ἐλευθερώσω τὸ πατρικὸν μου κτήμα ἐκ τοῦ δεινοῦ θηρίου τοῦ δράκοντος. » Παραγεγόμενος δὲ ἐν τῷ τόπῳ καὶ ἰδὼν γλῶσσην χόρτον, ἔθηκεν ἑαυτὸν καὶ ἀφένωνσεν, μὴ ἐπιστάμενος ὅτι ἐκεῖ ἦν παρήμενος ὁ δράκων. Εἰς δὲ τὸ κατὰ βορρᾶν τῶν Ἐδχαίτων μέρος, γυνή τις εὐσεβῆς ὀνόματι Ἐδσέβεια, ἰδοῦσα τὸν ἀγωνιστὴν τοῦ Χριστοῦ ὑπνοῦντα, μετὰ φόβον ἀπελθοῦσα πρὸς αὐτὸν καὶ κρατήσασα αὐτὸν τῆς χειρὸς ἤγειρεν αὐτὸν λέγουσα· « Ἀνάστηθι, ἀδελφέ μου, καὶ πορεύθητι ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐν τάχει· ὁ γὰρ ἐπίστασαι τὸν φόβον τὸν ὄντα ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. Μέγας γὰρ φόβος ὑπάρχει ἐνταῦθα· ἄλλ' ἀναστὰς πορεύθητι ἐν τάχει τὴν ὁδὸν σου. » Ὁ δὲ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος ἀναστὰς εἶπεν πρὸς αὐτήν· « Τί γὰρ ἐστίν, μήτηρ, ὁ φόβος ὁ ὢν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ; » Ἡ δὲ δοῦλη τοῦ Θεοῦ Ἐδσέβεια εἶπεν πρὸς αὐτὸν· « Τέκνον, ἔστιν ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δράκων· διὰ τοῦτο οὐδεὶς δύναται διωδεῖσθαι ἔθνη· ἐξερχόμενος γὰρ εἴτε ἄνθρωπος εἴτε κτήνος εὐρεθῆ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, ἀνελεῖται ἐπ' αὐτοῦ. » Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος λέγει τῇ γυναίκα· « Πορεύου καὶ στήθι ἀπὸ μακρόθεν τοῦ τόπου καὶ ὄψεαι τὴν δύναμιν τοῦ Χριστοῦ μου. » Ἡ δὲ ὑποχωρήσασα τοῦ τόπου, ἔρριψεν ἑαυτὴν ἐπὶ τὴν γῆν κλαίονσα καὶ λέγουσα· « Βοήθει αὐτῷ ὁ Θεὸς τῶν χριστιανῶν. » Ὁ δὲ ἀγωνιστῆς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος ποιήσας τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα, τόψας τὸ στήθος καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανόν, εἶπεν· « Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, τὸ καλὸν ὄνομα, ὃ ἐκ τῆς οὐσίας τοῦ πατρὸς λάμψας, μὴ βραδύνης ποιήσας τὸ αἴτημα ὃ αἰτοῦμαι παρὰ σου· ὃ ἐν τοῖς πολέμοις ἐπιστάς μοι καὶ δόξας μοι νίκην κατὰ τῶν ὑπεραντιῶν καὶ νῶν ὁ αὐτὸς εἶ, Χριστέ ὁ Θεός, ἀπόστειλόν μοι νίκην, ἵνα νικήσω τὸν πολέμιον διάβολον. Τότε ὡς ἀνθρώπων διαλεγόμενος τῷ ἑαυτοῦ ἵπῳ λέγει· « Οὐδὰς ἐστὶ ἐν πᾶσιν εὐδοκίαι ὁ Θεός καὶ ἐν ἀνθρώποις καὶ ἐν κτήνεσιν; » Ὅστε οὖν ἀγωνίζου, τοῦ Χριστοῦ ἐνδυναμοῦντος, ἵνα νικήσωμεν τὸν ὑπεραντίον ἐχθρόν. » Ἀκούσας δὲ ὁ ἵππος τοὺς λόγους τοῦ ἰδίου δεσπότου, ἵστατο ὡς ἀνθρωπίνῃ φύσει, ἐκδεχόμενος τὴν τοῦ δράκοντος κίνησιν. Τότε λέγει ὁ μάρτυς τοῦ Χριστοῦ πρὸς τὸν δράκοντα· « Σοὶ λέγω καὶ ἐπιτάσσω ἐν ὀνόματι Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σταυρωθέντος διὰ τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, ἐξελεθε ἐκ τοῦ τόπου σου καὶ ἔλθε πρὸς μέ. » Τότε ἀκούσας τοῦ ἀγωνιστοῦ τοῦ Χριστοῦ ὁ δράκων ἐκίνησεν. Κινοῦμενος δὲ αὐτοῦ, αἱ πέτραι τοῦ τόπου ἐκείνου συνετριβόντο. Ὁ δὲ ἀγωνιστῆς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος ἐπέβη ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἵππον καὶ λακτίσας ὁ ἵππος τοῖς τέσσαρσιν αὐτοῦ ποσὶν ἔστη ἐπάνω τοῦ δράκοντος. Τότε ὁ ἀγωνιστῆς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος τὴν ἑαυτοῦ ῥομφαίαν πήξας, ἐπάταξε τὸν δράκοντα καὶ εἶπεν· « Ἐδχαριστῶ σοι, κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ὅτι ἐπήκουσάς μου ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ, ἵνα νικήσω τὸν ὑπεραντίον ἐχθρόν. » Καὶ ἐπορεύετο τὴν ὁδὸν αὐτοῦ χαίρων καὶ αἰνῶν τὸν Θεὸν ἐν εἰρήνῃ ἐν τῷ αὐτοῦ στρατεύματι. Καὶ πολλοὶ τῶν ἐλλήνων, ἀκούσαντες ὃ ἐποίησεν ὁ ἅγιος Θεόδωρος, ἐπίστευσαν λέγοντες· « Ὅντως μέγας ἐστὶν ὁ Θεὸς αὐτοῦ » καὶ ἐβαπτίσθησαν ἐπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, καὶ ἐγένοντο πάντες μία ποίμνη Χριστοῦ καὶ ἐδόξασαν τὸν Θεὸν τοῦ ἁγίου μάρτυρος Θεοδώρου add. G 6 ad calcem num. 1.

E
F
F
Theodoro
trucidatur.

a Theodoro
trucidatur.

Ἦν δὲ σύνεγγυς τῆς πόλεως Ἐδχαίτων ὡς ἀπὸ μιλίων τεσσάρων ἄλσος πολὺ· ἦν δὲ καὶ ὄφις παλαιότατος γενόμενος δράκων κοιταζόμενος ἐν τῷ αὐτῷ ἄλσει, καὶ πολλοὺς τῶν διερχομένων διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης ἐθανάτωσεν· συνέβη δὲ καὶ τὸν ἅγιον Θεόδωρον πρὸ τῆς μαρτυρίας αὐτοῦ δι' ἐκείνης τῆς ὁδοῦ διέρχεσθαι· καὶ ἰδὼν αὐτὸν ὁ δράκων συρίζων ἔδραμεν ἐπ' αὐτόν· ὃ δὲ γενναῖος στρατιωτῆς τοῦ Χριστοῦ κατασφραγισάμενος καὶ ὄψας τὴν λόγχην αὐτοῦ ἐπήξεν εἰς τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ καὶ ἐφόνησεν αὐτὸν καὶ ἠλευθερώθη πᾶσα ἡ ὁδὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης add. G 5 ad calcem num. 1.

(1) De nomine τῶν Μαμαριτῶν mentio quae est in Passione S. Christophori, BHG. 309,

de cohorte tertia Valeria Marmaritarum in Notitia dignitatum, Or. XXXIII, 34, SEECK, p. 70.

A 2. Ἀγθεὶς οὖν ὁ μακάριος Θεόδωρος², ἠγακάετο θένειν³ τοῖς εἰδώλοις⁴. Ὁ δὲ⁵ πιστὸς ὢν τῷ Θεῷ, πλησθεὶς⁶ πνεύματος ἁγίου, ἐν μέσῳ τῆς⁷ λεγεῶνος εἶπεν⁸. « Ἐγὼ χριστιανὸς εἰμι καὶ θῆσαι⁹ κιβδήλους οὐ προστέταγμα. » Βρίγκας¹⁰ πραιπόσιτος εἶπεν¹¹. « Λάβε σον¹², Θεόδωρε¹³, τὴν πανοπλίαν¹⁴ καὶ στρατευσάμενος¹⁵ θῆσον τοῖς θεοῖς¹⁶ καὶ πείσθητι¹⁷ τοῖς ἀητήτοις βασιλεύσιν. » Ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος¹⁸ Θεόδωρος εἶπεν. « Ἐγὼ στρατεύομαι τῷ ἐμῷ βασιλεὶ Χριστῷ¹⁹ καὶ ἄλλῳ στρατευθῆναι οὐ δύναμι. » Βρίγκας πραιπόσιτος εἶπεν. « Καὶ οὗτοι πάντες οἱ παρεστῶτες²⁰ χριστιανοὶ εἰσὶν καὶ στρατεύονται (1). » Ἀπεκρίθη²¹ ὁ ἅγιος²² Θεόδωρος καὶ εἶπεν. « Ἐκαστὸς οἶδεν πῶς στρατεύεται²³. ἐγὼ μὲν²⁴ στρατεύομαι τῷ ἐμῷ βασιλεὶ καὶ δεσπότη²⁵ τῷ ἐποικονίῳ Θεῷ²⁶ καὶ τῷ μονογενεῖ²⁷ υἱῷ αὐτοῦ²⁸. » Ποσειδόνιος δυνικιῶνος παρεστῶς²⁹ εἶπεν. « Ὁ γὰρ³⁰ Θεὸς σον³¹ υἱὸν ἔχει³². » Θεόδωρος εἶπεν. « Ναὶ ἔχει υἱόν, τὸν³³ λόγον τῆς ἀληθείας, δι' ὃν³⁴ τὰ πάντα ἐποίησεν. » Ἐπὶ τὸν οὖν αὐτῷ ὁ πραιπόσιτος³⁵. « Ἀνάμεθα γινώμα αὐτόν³⁶; » Θεόδωρος εἶπεν. « Ὁφελον εἰ³⁷ ἔδοκεν ὑμῖν³⁸ τισιότην σύνεσιν³⁹, ἵνα γινώτε⁴⁰ αὐτόν. » Ποσειδόνιος εἶπεν. « Καὶ⁴¹ εἴαν⁴² γινώμα αὐτόν, μὴ δυνάμεθα καταλείπειν τὸν βασιλέα ἡμῶν⁴³ κατένι⁴⁴ προσελθεῖν; » Θεόδωρος εἶπεν. « Οὐδὲν ἐστι τὸ ἐμποδίζον ὑμῖν⁴⁵ ὥστε ἀπολιμεῖν⁴⁶ τὸ σκότος καὶ ἦν πρὸς ὀλίγον ἔχετε παρησίαν πρὸς τὸν πρόσκαιρον καὶ θνητὸν βασιλέα ὑμῶν καὶ προσελθεῖν Θεῷ ζῶντι καὶ⁴⁷ βασιλεὶ καὶ δεσπότη⁴⁸ αἰωνίῳ⁴⁹ καὶ στρατευθῆναι αὐτῷ καθάπερ κἀγὼ⁵⁰ (2). » Βρίγκας πραιπόσιτος εἶπεν. « Ἐνδῶμεν αὐτῷ ἕως⁵¹ ὀλίγον ἡμερῶν, ὅπως ἂν⁵² ἐαντὸν ρουθετήσας⁵³ ἔλθῃ⁵⁴ πρὸς τὸ συμφέρον⁵⁵. »

2. His contradicens beatus Theodorus adductus est ad Brincam¹ praepositum. Cui Brincas ait: « Ut quid non obtemperas praeceptis imperatorum² et immolas diis immortalibus³? » Beatus⁴ Theodorus, cum esset fidelis Deo plenusque Spiritu sancto, stans in medio legionis dixit: « Quia ego christianus sum et immolare reprobis simulachris praeceptum non accipi; habeo enim⁵ regem meum⁶ Christum in caelis. » Brinca⁷ praepositus dixit: « Accipe arma tua, Theodore, et militiam⁸; adquiesce sacrificare⁹ diis immortalibus¹⁰, et obtempera¹¹ invictissimis imperatoribus. » Respondens autem sanctus¹² Theodorus dixit¹³: « Ego milito meo imperatori et alio¹⁴ militare¹⁵ non possum. » Brinca¹⁶ praepositus dixit: « Et hii omnes circumstantes¹⁷ christiani sunt et militant. » Theodorus dixit: « Unusquisque novit quomodo militat¹⁸. Ego autem milito domino meo et regi caelesti Deo et filio eius unigenito Iesu Christo. » Possidonius ducenarius¹⁹ dixit: « Ergo Deus tuus filium habet? » Sanctus Theodorus dixit: « Etiam habet filium, qui est veritas²⁰, per quem omnia facta sunt. » Dixit autem ad eum praepositus: « Possumus eum cognoscere²¹? » Sanctus Theodorus dixit: « Vellem si daret vobis talem intellectum ut eum cognoscatis²². » Possidonius ducenarius dixit: « Etsi agnoverimus eum, numquid possumus derelinquere imperatorem terrenum et ad eum accedere? » Sanctus Theodorus dixit: « Nichil est quod vobis²³ impediatur, ut derelinquentes tenebras et fiduciam quam ad modicum²⁴ habetis apud temporalem et terrenum atque mortalem vestrum imperatorem²⁵, accedatis ad Deum²⁶ vivum et regem aeternum atque caelestem, ut ipsi²⁷ efficiamini milites sicut²⁸ ego. » Brinca praepositus dixit: « Demus ei inducias paucis diebus ut semetipsum admoneat et convertatur ad id quod²⁹ expedit³⁰. »

PASSIO I
idolis
sacrificare
iussus,

E
Ioh. 1, 3.

2. —¹ δι' ὑπὸ τὸν πραιπόσιτον Βρίγκαν G 5. —² (ἀγθεὶς - θ) ἀγθέτος δὲ τοῦ μακαρίου Θεοδώρου G 3; ἀγθέτος οὖν αὐτοῦ ὑπὸ Βρίγκαν G 6. —³ θῆσαι G 3. —⁴ θεοῖς G 5, 6; (τ. εἰδ.) om. G 2. —⁵ μακάριος add. G 3; ἀληθινὸς στρατιώτης τοῦ χριστοῦ G 5, 6 (τ. χ. στρ.) —⁶ κυρίῳ καὶ πληρῆς G 3. —⁷ τοῦ G 2. —⁸ ἔρη G 2; ἀνέκραξεν λέγων G 3. —⁹ θένειν G 2; γ. εἰμι πιστεύων Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ καὶ θῆσαι G 3. —¹⁰ Βρίγκας G 2 et deinceps. —¹¹ θέλησον (οὖν om. G 6) ἄκουσαι μου Θεόδωρε καὶ add. G 5, 6. —¹² om. G 2; πᾶσαν G 5. —¹³ om. G 2, 3, 5, 6. —¹⁴ σον add. G 5, 6. —¹⁵ πρόσθετον add. G 3. —¹⁶ ὑπακούσας τὸ πρόσταγμα τῶν βασιλέων τῶν ἀητήτων ἀγνόστον add. G 3. —¹⁷ ἦσον G 2, 3, 5, 6. —¹⁸ (ἀ. ὁ. ἁγ.) om. G 2, 3, 5, 6. —¹⁹ om. G 2, 5; τῷ αἰωνίῳ βασιλεὶ Ἰησοῦ X G 3. —²⁰ (οἱ παρ.) om. G 5, 6. —²¹ ἀποκριθεὶς δὲ G 5, 6; ἐποικινόμενος τοῖς δυοῖ μέρεσι G 3; om. G 2. —²² om. G 2, 3. —²³ οἶδεν ὁ στρατεύεται ὁ ἐμὲ στρατολογήσας ἐρενητῆς νεφρῶν καὶ καρδίας τεργάνων ἀδιαλείπτως ἐπισκοπεῖ τὰς ψυχὰς τῶν ἀνθρώπων μάλιστα τῶν πιστῶν καὶ ἐὰν μικρὸν τι δόλον ἐνέβη ἐν τῷ ἰδίῳ στρατιῶτι ἐξεορίχη αὐτὸν τῆς βασιλείας αὐτοῦ ὡς ἐπιτίδιον τηστρατείας; ἐγὼ τοῖν οἶδα τίνι στρατεύομαι G 3. —²⁴ μέτρον G 5, 6. —²⁵ (κ. δ.) om. G 2. —²⁶ om. G 2. —²⁷ αὐτοῦ υἱὸς G 5; (ἐγὼ - αὐτοῦ) πιστεύω τῷ Θεῷ μου καὶ τῷ μονογενεῖ υἱῷ αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστῷ G 3. —²⁸ om. G 3. —²⁹ om. G 2, 5, 6. —³⁰ καὶ add. G 5, 6. —³¹ ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος add. G 5, 6. —³² ἐνπρόστατον add. G 3. —³³ οὐ G 2, 3, 5, 6. —³⁴ (εἶπεν - παρ.) Ποσειδόνιος εἶπεν G 2; εἶπεν δὲ αὐτῷ G 5, 6; Βρίγκας πραιπόσιτος εἶπεν G 3. —³⁵ αὐτὸν γινώμα G 2, 5, 6. —³⁶ ὡς ὄφελον G 3, 5, 6; ἦθε G 2. —³⁷ ὁ Θεὸς add. G 2. —³⁸ ὁ Θεὸς add. G 5, 6. —³⁹ ἐργατε G 2. —⁴⁰ om. G 3, 5. —⁴¹ εἰ G 2. —⁴² τὸν ἡμέτερον βασιλέα G 3. —⁴³ καὶ τούτῳ G 2, 3, 5, 6. —⁴⁴ ἡμῖν G 6. —⁴⁵ καταλείπειν G 3. —⁴⁶ om. G 5. —⁴⁷ (κ. δ.) om. G 2, 6. —⁴⁸ (πρόσκαιρον - αἰωνίῳ) ἐπίγειον καὶ θνητὸν ὑμῶν βασιλέα καὶ πρόσκαιρον πρὸς τὸ φῶς καὶ ἐπιγινώμα Θεῷ ζῶντι καὶ ἀληθινῷ G 3. —⁴⁹ καθὼς καθὼς στρατεύομαι G 3. —⁵⁰ ἐνδιδωμί σοι εἰσον G 3. —⁵¹ om. G 5; εἰς G 3. —⁵² γενόμενος G 3; (ρονθ. ἐαντόν) G 6. —⁵³ ἔλθοι G 1; ἔλθοις corr. ἔλθῃ G 3. —⁵⁴ καὶ θῆσας τοῖς θεοῖς τὸν ὑπὲρ τῆς εὐσεβείας ἔπανον κορησάμενος add. G 3.

(1) Locus (καθ' ὃν καὶ αὐτὸν - στρατεύονται) confertendus cum Passione S. Theagenis, P. FRANCHI DE' CAVALIERI, Note agiografiche, fasc. 4, p. 179;

2. —¹ Brinca L 2, 3 et deinceps. —² praecepto imperatoris L 4. —³ (et - immortalibus) om. L 4. —⁴ vero add. L 2, 3. —⁵ salvatorem meum add. L 4. —⁶ dominum Iesum L 4. —⁷ Brincas L 4 F et deinceps. —⁸ et add. L 2, 3, 4. —⁹ et sacrificia L 4. —¹⁰ om. L 4. —¹¹ obtemperare L 2. —¹² beatus L 4. —¹³ om. L 3. —¹⁴ alii corr. L 2. —¹⁵ militari L 3. —¹⁶ Brincas L 3, 4. —¹⁷ astantes L 3, om. L 4. —¹⁸ militant L 3. —¹⁹ ducenarius L 2, 4 et deinceps. —²⁰ verbum veritatis L 2, 3, 4. —²¹ videre L 2, 4. —²² cognosceretis L 2, 4. —²³ vos corr. L 2. —²⁴ tempus add. L 4. —²⁵ (imp. vestrum) L 2, 4. —²⁶ dominum L 1. —²⁷ ipse L 2, 4. —²⁸ et ad L 2, 3, 4. —²⁹ ut L 4. —³⁰ expavit L 3.

2. —¹ Brinca L 2, 3 et deinceps. —² praecepto imperatoris L 4. —³ (et - immortalibus) om. L 4. —⁴ vero add. L 2, 3. —⁵ salvatorem meum add. L 4. —⁶ dominum Iesum L 4. —⁷ Brincas L 4 F et deinceps. —⁸ et add. L 2, 3, 4. —⁹ et sacrificia L 4. —¹⁰ om. L 4. —¹¹ obtemperare L 2. —¹² beatus L 4. —¹³ om. L 3. —¹⁴ alii corr. L 2. —¹⁵ militari L 3. —¹⁶ Brincas L 3, 4. —¹⁷ astantes L 3, om. L 4. —¹⁸ militant L 3. —¹⁹ ducenarius L 2, 4 et deinceps. —²⁰ verbum veritatis L 2, 3, 4. —²¹ videre L 2, 4. —²² cognosceretis L 2, 4. —²³ vos corr. L 2. —²⁴ tempus add. L 4. —²⁵ (imp. vestrum) L 2, 4. —²⁶ dominum L 1. —²⁷ ipse L 2, 4. —²⁸ et ad L 2, 3, 4. —²⁹ ut L 4. —³⁰ expavit L 3.

cf. BHL. 8106, n. 1; 8107, n. 1. — (2) Similia in Passione S. Theagenis, FRANCHI, p. 180.

PASSIO I
templum
Matris
deorum

3. Λαβόντος¹ δὲ² αὐτοῦ τὸ ἐνδόσιμον, ἦσαν
λοιπὸν μεριωνῶντες³ καὶ περὶ ἄλλων τινῶν⁴
τῶν τῆς πόλεως⁵· καὶ συλλαβόντες⁷ αὐτοὺς⁸
ἤγαγον ἐπὶ τοῦτο⁹. Ὁ δὲ ἅγιος¹⁰ Θεόδωρος
ἐπακολοθησὼν¹¹ ἐπεφώνει¹² αὐτοῖς¹³ διδάσκων
τὴν ὁδὸν τῆς σωτηρίας καὶ τῆς δημομῆς¹⁴,
ὅπως ἂν¹⁵ μὴ ἀρνήσονται τὸν βασιλέα Χριστόν.
Κάκειντων¹⁶ ἐγκατακλείστων γενομένων, αὐτὸς
λαβόμενος¹⁷ εὐκαιρῶν ὥρας¹⁸ τὸν ναὸν τῆς μητρὸς
τῶν θεῶν ἐνεπύρισεν διὰ τῆς¹⁹ νυκτός· ὥραθη
δὲ²⁰ παρὰ τινῶν τῶν τῆς πόλεως²¹. Κατηγορη-
θέντος δὲ αὐτοῦ, Κρονίδης²² ὁ λογιστὴς φόβῳ
συνεχόμενος²³ περὶ τοῦ γεγονότος²⁴, συλλαβό-
μενος αὐτὸν προσήγαγεν²⁵ τῷ ἡγεμόνι Που-
πλίῳ²⁶, ἀναδίδαξας οὕτως²⁷· «Ὁδοὺς ὁ λυμεὼν
ὁ νεόλεκτος²⁸ τήρων, ὁ κακῶς ἐλθὼν²⁹ ἐν τῇ
πόλει ἡμῶν³⁰, τὸν ναὸν τῆς μητρὸς τῶν θεῶν
ἐνεπύρισε καὶ ἐνόβρισε τὸς θεοὺς ἡμῶν³¹.
Συλλαβόμενος ὄν αὐτὸν ἤγαγον ἐπὶ τὸ σὸν
μέγεθος ὥστε κατὰ τὸ θεῖον³² θέσπισμα³³ τῶν
δεσποτῶν τῆς οἰκουμένης³⁴ δίκην τίσει³⁵ τῶν
τετολημένων.» Καὶ ὁ δικαστὴς μεταστειλόμενος
τὸν προαπίστον Βοίγκαν³⁶ εἶπεν αὐτῷ³⁷· «Σὺ
ἄδειαν ἔδωκας αὐτῷ³⁸ ὅπως πρὸς κατανώσει³⁹
τὸν ναὸν⁴⁰ ἡμῶν;» Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο λέ-
γων⁴¹· «Ἐγὼ πολλάκις⁴² προετρεψάμην⁴³
αὐτὸν⁴⁴ δεδωκῶς⁴⁵ αὐτῷ καὶ⁴⁶ ἐνδόσιμον, ὥστε
σκεψάμενον αὐτὸν θῆσαι τοῖς θεοῖς⁴⁷· εἰ δὲ
ἐποίησεν τοῦτο πάντως κατεφρόνησεν τῶν θεῶν
καὶ τῶν προσταγμάτων. Δικαστὴς ὄν ὦν ἐξα-
κολοῦθει τοῖς προσταγμασιν⁴⁸.» Καὶ ὁ δικα-
στὴς καθίσας ἐπὶ τοῦ βήματος ἐκέλευσεν τὸν
ἄγιον Θεόδωρον προσαχθῆναι⁴⁹.

Apprehen-
sus

B

C

3.—¹ λαβόντες G 2.—² ὄν G 6.—³ ἀσχολούμενοι
G 2, 3; βρέμοντες G 5.—⁴ ἄλλους τινὰς G 2, 3, 5,
6; βρέμοντες add. G 6.—⁵ ὁμ. G 2.—⁶ οὐδ' add. G 2,
5, 6; τῆς πόλεως χριστιανῶν add. G 3.—⁷ συλλα-
βόμενοι G 2, 6.—⁸ ὁμ. G 2, 5, 6; τινὰς G 3.—⁹ τὸ
αὐτὸ G 2; συναπέκλεισαν ἅμα τοῦ μακαρίου Θεοδώρου
ἐν τῇ φυλακῇ G 3.—¹⁰ μακάριος G 3.—¹¹ παρακολο-
θησὼν G 2, 5, 6, ὁμ. G 3.—¹² ἐπεφώνει G 5; ἐπε-
φώνησεν G 6.—¹³ αὐτοῖς G 3.—¹⁴ (τῆς ἐπ.) ὁμ. G 6.
—¹⁵ ὁμ. G 2.—¹⁶ τούτων δὲ G 2; καὶ ἐκείνων G 6.—
¹⁷ ὄντων δὲ αὐτῶν ἐν τῇ φυλακῇ ἐθρῶν ὁ μακάριος
G 3.—¹⁸ εὐκαιρῶν ὥρας G 2 et Greg. Nyss. supra,
p. 28.—¹⁹ (δ. τ.) ὁμ. G 5, 6; (τῆς) ὁμ. G 3.—²⁰ (ὡρ-
δ) καὶ ὡφθη G 2, 3, 5, 6.—²¹ (τ. τ. π.) ὁμ. G 2, 3, 5,
6.—²² Κρονίδης G 2.—²³ ἀγόμενος G 2, 5.—²⁴ ἐπὶ
τῷ λόγοντι G 3.—²⁵ τοῦτον ἤγαγεν G 2.—²⁶ (τ. ἡγ.
Π.) παρὰ τῷ δικαστῇ G 2; τῷ δικαστῇ Πουπλίῳ (Που-
πλίῳ G 5, 6) Στρατῶνι G 3, 5, 6.—²⁷ αὐτὸν οὕτως
λέγων G 5.—²⁸ νῦν ἡκῶν G 5, 6; (ἀναδ.- νεολ.) παρα-
στάτος δὲ αὐτοῦ Κρονίδης ὁ λογιστὴς εἶπεν ὁ λυμαινὸν
ὁδοὺς ὁ νῦν οἰκῶν G 3.—²⁹ (ὁ κ. ἐλλ.) ὁμ. G 5, 6.—
³⁰ ταύτῃ G 2, 3, 5, 6.—³¹ τοῖς θεοῖς ἐνόβρισε G 2;
καὶ πάντας τοὺς θεοὺς συνέτριψεν G 3.—³² ὁμ. G 6.
—³³ προσταγμα G 2; θέσπισμα G 3.—³⁴ ἐπ' οὐρανὸν
G 2, 5; ὁμ. G 6.—³⁵ δώσει δίκην G 2; δίκην δ. G 6.
—³⁶ ὁμ. G 2.—³⁷ τετ. προσκαλεσάμενος δὲ ὁ δι-
καστὴς Βοίγκαν προαπίστον εἶπεν G 3.—³⁸ αὐτῷ δέ-
δωκας G 2, 5; αὐτῷ ἔδ. G 3.—³⁹ ὥστε πρὸς ἀναλώσει
G 3.—⁴⁰ τῆς μητρὸς τῶν θεῶν add. G 5, 6.—⁴¹ ὁμ.
G 2; ὁ δὲ Βοίγκας ἀποκριθεὶς εἶπεν G 3, 4.—⁴² πολλά
G 2, 3, 4, 5, 6.—⁴³ ἀναγκάσας G 3, 4.—⁴⁴ αὐτῷ G 2;
θῆσαι τοῖς θεοῖς add. G 3, 4.—⁴⁵ δέδωκα G 3, 4.—
⁴⁶ ὁμ. G 2, 3, 4, 5, 6.—⁴⁷ (ὥστε - θεοῖς) ὥστε σκεψά-
μενον ἐπιθῆσαι G 2, 5, 6; ὅπως σκεψάμενος θύση
αὐτοῖς G 3, 4.—⁴⁸ (εἰ - προσταγμασιν) εἰ ὄν(δὲ
G 5) ἦκεν καὶ ἐπὶ τοῦτο πάντως ὅτι (ὁμ. G 5) κατε-
φρόνησε τῶν προσταγμάτων δικαστὴς (δικαστὴς ὄν
εἰ G 5) G 2, 5; εἰ δὲ κατεφρόνησε τῶν προσταγμάτων
δικαστὴς εἰ ἐξακολοῦθει τοῖς προσταγμασιν τῶν βασι-
λέων νόμων G 3, 4; (ὄν - προστ.) εἰ ἐξακολοῦθησεν
τῷ προσταγματι G 6.—⁴⁹ (τὸν ἄγ. π.) ἀχθῆναι
αὐτὸν G 2; προσαχθῆναι αὐτὸν G 5; προστ. (αὐτῷ
add. G 4) τὸν (ἄγιον add. G 6) Θεόδωρον G 3, 4, 6.

3. Cumque accepisset dilationem¹ beatus Theo-
dorus permanebat in oratione². Illi vero solli-
citi³ etiam⁴ de aliis christianis circuibant⁵ civi-
tatem⁶ ut quoscumque invenissent⁷ Christo cre-
dentes tenerent⁸. Cumque comprehendissent⁹ ali-
quos¹⁰ adducebant eos¹¹ in carcerem. Beatus¹²
Theodorus sedens cum eis docebat eos viam salu-
tis¹³ ac¹⁴ perseverantiam¹⁵ dicens¹⁶: «Nolite
haec tormenta pertimescere¹⁷ quae ad modicum¹⁸
vobis inferuntur¹⁹ ut abnegetis²⁰ regem²¹ cae-
lestem et dominum²² Iesum Christum²³.» Cum-
que haec²⁴ et his²⁵ similia beatus Theodorus di-
ceret²⁶ ad eos qui reclusi erant²⁷, tempore oppor-
tuno reperto²⁸, templo Matris²⁹ deorum³⁰ noc-
tu ingressus ponensque ignem³¹ succendit il-
lud³². Visus autem ab aliquo accusatus est.
Cronides vero tabularius cum cognovisset³³ hoc
factum, metu³⁴ perterritus comprehendit bea-
tum Theodorum et³⁵ obtulit eum³⁶ Publio³⁷
praesidi, dicens: «Hic pestis nuper electus³⁸
tyro³⁹, qui etiam advenit in civitatem nostram⁴⁰,
templum antiquitatis deorum matris⁴¹ igne succen-
didit deosque nostros iniuriavit⁴². Quem ita⁴³
comprehendens obtuli tuae magnitudini⁴⁴ ut se-
cundum praeceptum⁴⁵ invictissimorum impera-
torum⁴⁶ poenas exsolveret⁴⁷ de his quae⁴⁸ in
deos nostros⁴⁹ audaciter⁵⁰ ingressus⁵¹.» Iudex
autem cum audisset arcessitum Brincam prae-
positum, ait⁵² ad eum: «Tu ei dedisti inducias
ut deorum nostrorum templum⁵³ igne succende-
ret?» Qui respondens dixit: «Ego saepe⁵⁴ eum
adhortatus⁵⁵ sum dans ei dilationem⁵⁶ ut
secum pertractatus⁵⁷ consentiat nobis et immolet
diis immortalibus⁵⁸ libamina. Si vero hoc fecit⁵⁹,

3.—¹ dilationem L 3.—² orationem L 3.—
³ (i. v. s.) Brincas vero sollicitus L 4.—⁴ existens
L 4.—⁵ circuibat L 4.—⁶ civitates L 2 corr.
—⁷ invenissent L 4; (q. i.) alios in L 1.—⁸ teneret
L 4.—⁹ apprehendisset L 4.—¹⁰ christianos
add. L 3.—¹¹ ducebant illos et vehementer afflic-
ciens mittebat L 4.—¹² vero add. L 2, 3, 4.—
¹³ (v. s.) vitam L 1; aeternae add. L 4.—¹⁴ fidei
add. L 4.—¹⁵ perseverantia /// L 1; perseveran-
tie L 2, 3.—¹⁶ insinuans sic constanter forti ani-
mo orsus est fari L 4.—¹⁷ fratres mei add. L 4.
—¹⁸ quemadmodum L 2, 4.—¹⁹ minaciter iste
mortalis princeps ad modicum tempus vobis mi-
natur inferre L 4.—²⁰ patrem vestrum dominum
nostrum Iesum Christum add. L 4.—²¹ videlicet
add. L 4.—²² nostrum add. L 3.—²³ (d. i. C.) im-
mortalem L 4.—²⁴ om. L 3.—²⁵ nomulla his L
4.—²⁶ et add. L 1.—²⁷ qui secum erant in carce-
re reclusi L 4.—²⁸ repente L 2, 3.—²⁹ templo Mar-
tis L 1, 3; templum Martis L 4; templum matris
L 2.—³⁰ om. L 3, 4.—³¹ (p. q. i.) igne L 4.—³² om.
L 3; ipsi sumque Martem pedibus proterens contrivit
add. L 4.—³³ agnovisset L 4.—³⁴ supra modum
add. L 2, 3.—³⁵ nimis acrisque afflictionibus
plagatum add. L 4.—³⁶ om. L 4.—³⁷ populi L 1;
populo L 3; populus et L 2.—³⁸ delectus L 3.
—³⁹ hic pestifer est electus nuper eum tyronibus
ad militiam L 4.—⁴⁰ civitate nostra L 3.—⁴¹ L 2;
Martis L 1, 3, 4.—⁴² iniuriatus est L 4.—⁴³ haec
praesumentem L 4.—⁴⁴ magnitudinis L 3.—
⁴⁵ precepta L 4.—⁴⁶ damnatus add. L 4.—⁴⁷ pe-
nis exolvat L 3; p. exsolvat irrogatas L 4.—
⁴⁸ quibus L 3.—⁴⁹ diis nostris L 4.—⁵⁰ audacter
L 3, 4; audaciter L 2.—⁵¹ ignem ingressit L 4;
gessit L 3; /// gessit L 2.—⁵² dixit L 3;
accersito Brinca /// preposito /// ait L 2;
iudex audiens hec accessit ad Brincam preposi-
tum alicui L 4.—⁵³ tam contumaciter add.
L 4.—⁵⁴ saepius L 2, 3, 4.—⁵⁵ L 2; actactus
L 1; adtestatus L 3; blando eum hortamine
compellatus L 4.—⁵⁶ om. L 4.—⁵⁷ fecerit
L 3; vero non fecit hoc corr. recent. saec. XIII
L 2; nunc vero si nostris suasionibus non con-

A

4. Προσαχθέντος¹ δὲ² αὐτοῦ εἶπεν³ αὐτῷ· « Διὰ τί ἀντὶ τοῦ θῆσαι σε⁴ τῇ θεᾷ⁵ καὶ λιβανωτῶν⁶ προσενεγκεῖν⁷, καὶ πῶρ αὐτῇ⁸ προσήνεγκας; » Ὁ Θεόδωρος εἶπεν· « Ὁ ἐποίησα, οὐκ ἀνομιᾶν· ἔβλα ἀνήγα⁹, ὥστε λίθων καύσαι¹⁰. τοιαύτη δὲ ἐστὶν ἡ ὑμῶν θεὰ¹¹ ἵνα¹² τὸ πῶρ αὐτῆς ἀφῆται¹³; » Καὶ ὁ δικαστὴς ἐκέλευσεν¹⁵ αὐτὸν τύπτεσθαι λέγων· « Τὰ ἀπαλότερα τῶν παρ' ἐμοῦ¹⁶ ὀρημάτων θρασύτερον σε πρὸς τὴν παροησίαν εἰργάσαντο· στρέβλαι δὲ καὶ πολυλαὶ βράσανοι μένουσιν σε ἵνα μάθης δουλεύειν βασιλικαῖς προστάγμασιν¹⁷. » Θεόδωρος εἶπεν· « Ὅτε τὰς βράσανους φοβοῦμαι κἄν ὄσιν φοβερώτεροι σφόδρα. Ποιεῖ οὖν ὁ θέλεις· ἐμὲ γὰρ ἡ προσδοκία τῶν ἀγαθῶν προτρέπεται τὸ θαρρεῖν διὰ τὴν ἀποκειμένην μοι ἐλπίδα καὶ τὸν στέφανον τὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ μου πλεκόμενον¹⁸. »

B Καὶ ὁ δικαστὴς εἶπεν· « Ὅθσον τοῖς θεοῖς καὶ ἀπαλλάττον τῶν βράσανων. » Θεόδωρος εἶπεν· « Ὅθκ εἰσὶν μοι αὐταὶ βράσανοι αἱ προσαγόμεναι παρὰ σοῦ¹⁹ (1)· ὁ γὰρ κύριός μου καὶ βασιλεὺς Χριστός²⁰ πρὸ προσώπου μου ἐστὶν ὑπόμότης²¹ με ἐκ²² τῶν βράσανων σου²³. ὃν σὺ οὐχ ὄρας

B

C

4.—¹ ἀχθέντος G 3, 4, 5, 6. —² ὄν G 2, 4. —³ λέγει G 3. —⁴ σπείσαι G 2, 3, 4, 5, 6. —⁵ ἡμῶν add. G 2. —⁶ λιβανον G 2, 3. —⁷ προσενέγκαι G 2, 3, 4, 5. —⁸ ὄμ. G 2, 3, 4, 5, 6. —⁹ προσήνεγα G 5. —¹⁰ καύσαι G 2, 4; καυθῆναι G 3, 5, 6. —¹¹ θεὰ ὑμῶν G 2; ὑμῶν ἢ ἡ θεὰ G 5; θεὰ καὶ ἡ δόξα αὐτῆς G 6; ἡ μήτηρ τῶν θεῶν (ὑμῶν add. G 4) G 3, 4. —¹² ὄμ. G 2. —¹³ ὄρ. G 3, 4. —¹⁴ ἤματο G 3, 4. —¹⁵ ταῦτα ἀκούσας ὁ δικαστὴς καὶ θυμῷ πλησθεὶς ἐκέλευσεν ταναθῆντα G 3, 4. —¹⁶ παρ' ἐμοῦ ὄμ. G 2, 5, 6; σοὶ add. G 3, 4. —¹⁷ (στρέβλαι - προστάγμασιν) στρέβλαι δὲ καὶ βράσανοι (λοιπὸν βράσανων G 5, βράσανων λοιπὸν G 6) ἀλγυνόμενος δουλεύειν βασιλικαῖς προστάγμασιν ἀναγκασθῆσθαι G 2, 5, 6; στρέβλοις λοιπὸν βράσανοις ἀλγυνόμενος δ. βασ. προστ. ἀναγ. G 3, 4. —¹⁸ (ὄτε - πλεκόμενον) οὐκ ἐστὶν σου περὶ τῶν μελλόντων ἀγαθῶν τῶν ἀποκειμένων μοι πρὸς τὴν καρτερίαν τῶν παρὰ σοῦ μοι προσαγόμενον βράσανων παρασχεῖσθαι ἀλλ' ὁ στέφανος ὁ παρὰ τοῦ Θεοῦ μοι πλεκόμενος προτρέπεται μοι θαρρεῖν G 2; ὄτε σοὶ π. ὁ λογ. τῆς ἀληθείας ὄτε ἐμοὶ τοσοῦτον ἰσχύσει (ισχύει G 6) τὰ βασανιστήρια κἄν φοβερώτερα παρασκευάσῃς ὡς μὴ τῇ ἐλπίδι τῶν μελλόντων ἀγαθῶν προσκαρτερεῖν (προσκαρτερεῖσαι G 6) ἡμᾶς G 5, 6; (Θεόδ. - πλεκόμενον) τυπτόμενος δὲ ὁ μακάριος Θεόδωρος οὐκ ἐπιβουλεύει σοὶ καὶ ἀριστομαί τῆς ἀληθείας ὄτε τοσοῦτον τὰ βασανιστήρια σου φοβοῦμαι κἄν φοβερώτερα παρασκευάσῃς ὡστε (με add. G 4) τὴν ἐλπίδα τῶν μελλόντων ἀγαθῶν ἀπεκδεχόμενον πρὸς καρτερίαν τῶν παρὰ σοῦ ἐπιγόμενον ἐπιρροῶσαι G 3, 4. —¹⁹ (καὶ ὁ - παρὰ σοῦ) ὄμ. G 2; καὶ ὁ δικαστὴς Ὅθσον καὶ ἀπαλλάσσον τῶν βράσανων. Θεόδωρος εἶπεν οὐκ εἰσὶ μοι βράσανοι αὐταὶ αἱ παρὰ σοῦ (μοὶ add. G 6) προσαγόμεναι G 5, 6; ὁ δικ. εἶπεν Ὅθσον καὶ ἀπαλλάσσον τῶν βράσανων ὅσας ὅτι τὸ αἶμά σου τὴν γῆν ἐπλήρωσεν. Θεόδωρος εἶπεν οὐκ εἰσὶν αἱ βράσανοί σου αὐταὶ δι' αἰῶνος κολάουσαι G 3, 4. —²⁰ κύριος καὶ βασιλεὺς μου G 2, 3, 6; Χριστός add. G 2; κ. μου καὶ ὁ Θεός μου G 5, 6. —²¹ ὑπομότης G 3, 5, 6. —²² ὄμ. G 3, 5. —²³ τούτων G 2, 3, 4, 5, 6.

cissima super mel et favum iam mihi erunt et certe sciens refrigerium per hec me adepturum felicitatis aeternae; tu autem princeps iniquitatis quod in animo sedet ne desiste irrogare me enim spes aeternae salutis invitat et me iam sanctorum chorus martyrum laetus expectat paratus iam sum ad omnia L 4. —²⁰ Publius add. L 4. —²¹ (non mihi - meus) iam palam tibi professus sum rursusque profiteor non mihi ut putas tormenta haec

(1) Passio S. Theagenis, l. c., p. 182.

tu cum sis index⁵⁸ tamquam in contemptorem deorum refutatoremq⁵⁹ praecepta⁶⁰ invictissimorum⁶¹ nostrorum exerce⁶² secundum datam tibi potestatem. » Sedens ergo praeses⁶³ pro tribunali iussit adduci sibi⁶⁴ beatum Theodorum.

4. Cumque adductus fuisset dicit ei praeses : « Ut quid prout sacrificares deae nostrae et turificares libamenque ei offerres, ignem et incendium obtulisti ei¹? » Beatus² Theodorus dixit³ : « Quod feci non abnego⁴; igne⁵ namque eam incendi⁶. Talis autem⁷ est dea vestra⁸ et potentia eius ut ignis eam tangat et inflamet eam. Ego enim ligna succendi ut lapidem comburerem⁹. » Tunc furore repletus praeses iussit caedi eum¹⁰ dicens : « Multa mihi¹¹ verba noli¹² respondere. Expectant te enim¹³ tormenta durissima ut¹⁴ te faciant¹⁵ obtemperare praeceptis imperatorum¹⁶. » Beatus¹⁷ Theodorus dixit : « Neque tibi adquiesco, neque paenas tuas pertimesco, etiamsi valde sint¹⁸ terribiles. Fac ergo quod vis. Me enim expectatio bonorum invitat, ut confidam¹⁹ propter spem quae mihi reposita est et coronam quam mihi dominus meus Iesus Christus prae-paravit. » Index²⁰ dixit : « Sacrifica diis et erue te ab his tormentis quae tibi parata sunt. » Sanctus Theodorus dixit : « Non mihi sunt tormenta haec quae a te inferuntur terribilia; dominus enim et rex meus²¹ Iesus Christus ante faciem meam

PASSIO I

a iudice interrogatur;

E

senserit, et antiquorum cerimonias ut diis thurificet prorsus adnullare non erubuerit L 4. —⁵⁸ et publicis tribunalibus principum sanctione iure promotus add. L 4. —⁵⁹ refutatorumque L 1, 3; repugnatorumque L 2 in ras. corr. —⁶⁰ L 3, corr. L 1, om. L 4. —⁶¹ deorum add. L 2, 3 (in ras.). —⁶² iniuriam vindica L 2. —⁶³ cumque hoc audisset preses sedens L 4. —⁶⁴ sibi presentari L 4.

4. —¹ (cumque - ei) dixitque ad eum tu ingressus es templum deorum nostrorum ut ipsi sacrificares et thurificares libamina et pro his ignem et incendium eis obtulisti et totum templum subvertisti insuper et ipsum Martem pertinaciter contrivisti L 4; (ut quid - ei) tu qui ut sacrificares deae nostrae et thurificares libamenque offerres inducias accepisti ut quid ignem et incendium o. ei in ras. man. saec. XIII L 2. —² vero add. L 4. —³ robore divino vigoratus constanter respondit L 4. —⁴ quod feci palam est et profiteri in publico non veretur L 4. —⁵ ignem L 1, 3; igne/// L 2. —⁶ succendi eum L 3; templum deorum vestrorum ipsosque concremavi et Martis statuam comminui L 4. —⁷ ergo L 2. —⁸ tua L 3. —⁹ (talis - comburerem) sunt autem tales dii vestri et potentia eorum ut igne tangantur et inflammentur; incendium vero diis vestris lignis lapideisque caelitus roboratus applicavi, sciens virtutem eorum nichil esse qua nos plecti putatis, quorum etiam facies leves muscae inepetae destercorant, araneae telis suis oculis praetextunt et suas lares in auribus eorum et in naribus perspicuum est habere (in ras.) hirundines vero ceteraeque aves capita ipsorum infestis unguibus descarpunt et putrescere ingluvie stercorem suorum non desistunt L 4. —¹⁰ eum cedi L 3. —¹¹ om. L 3; noli mihi tam multa add. L 4. —¹² contumeliosa L 4. —¹³ enim te L 4; (te) om. L 3. —¹⁴ que L 4. —¹⁵ facient L 4. —¹⁶ imperialibus L 4. —¹⁷ vero add. L 4. —¹⁸ sunt L 3. —¹⁹ confidam L 2, 3; (etiamsi - confidam) ergo si tibi metipsi crudelia vehementer et terribilia videntur tormenta quibus te crudeliter saevitutum promittit in me, levia et suavissima atque dulciora rutilantibus gemmis et margaritis

PASSIO I ἐπειδὴ²⁴ οὐ βλέπεις τοῖς τῆς ψυχῆς σου²⁵ ὀφθαλμοῖς. » Θυμωθεὶς οὖν²⁶ ὁ δικαστῆς²⁷ καὶ βρόξας ὡς λέων ἐκέλευσεν αὐτὸν βληθῆναι ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ²⁸ καὶ σφραγισθῆναι²⁹ τὴν θύραν³⁰ τῆς φυλακῆς³¹ καὶ αὐτὸν ἐαθῆναι λιμῶ ἀποθανεῖν³².

in carcere 5. Ὁ οὖν¹ μακάριος Θεόδωρος ὑπὸ τοῦ ἁγίου πνεύματος² ἐτρέφετο. Καὶ³ ἐν τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ⁴ ὄψθη αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν⁵. « Θάρσει, Θεόδωρε⁶, ἐγὼ γὰρ εἰμι μετὰ σοῦ· μὴ οὖν λάβῃς⁷ βρώμα⁸ ἢ πόμα παρὰ τῶν ἀνθρώπων τούτων· ἔσται⁹ γὰρ σοι ζωὴ ἀφθαρτος μετ' ἐμοῦ¹⁰ ἐν τοῖς οὐρανοῖς. » Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀφανῆς ἐγένετο¹¹. Ἀναχωρήσαντος δὲ τοῦ Κυρίου¹², ὁ μακάριος Θεόδωρος ἤρξατο ψάλλειν καὶ ἀγαλλιάσθαι¹³. Ἦν δὲ αὐτῷ διακουόν¹⁴ ὄχλος πολὺς¹⁵. Οἱ οὖν¹⁶ δεσμοφύλακες ἀνέστησαν καὶ ἔδραμον πρὸς¹⁷ τὴν θύραν τῆς φυλακῆς· καὶ ἰδόντες¹⁸ τὴν θύραν¹⁹ κεκλεισμένην καὶ τὴν σφραγίδα σφάν²⁰, παρετήρουν²¹ διὰ τῆς θυροῦδος καὶ²² ἰδόντες²³ ὄχλον πολὺν λευγεμονοῦντα²⁴ καὶ ψάλλοντα²⁵ ἅμα τῷ ἁγίῳ²⁶ Θεοδώρῳ²⁷, φοβηθέντες ἀνήγγειλαν²⁸ τῷ δικαστῇ²⁹· καὶ ἀνέστη³⁰ ὁ δικαστῆς³¹ καὶ³² ἦλθεν³³ ἐπὶ τὴν θύραν τῆς φυλακῆς ὁρμηαῖος καὶ εἶδεν τὴν μὲν κατήρην³⁴ κεκλεισμένην καὶ τὴν φωνὴν τῶν ψαλλόντων ἤκουεν ἅμα τῷ μακαρίῳ Θεοδώρῳ³⁵. Καὶ ἐποίησεν κέκλιον³⁶ στρατιώτας καθοπλισμένους³⁷ τὴν φρουρὰν³⁸ φυλάττειν³⁹, νομίσας τινὰς χριστιανούς εἶναι⁴⁰ ἅμα τῷ ἁγίῳ⁴¹ Θεοδώρῳ. Εἰσελθὼν δὲ ἔσω⁴² οὐδὲνα εὗρεν⁴³ εἰ μὴ μόνον⁴⁴ τὸν δοῦλον τοῦ Θεοῦ⁴⁵ Θεόδωρον⁴⁶ ὄντα⁴⁷ ἐν τῷ ξύλῳ ἡσφαλισμένον· καὶ ἔλαβεν αὐτὸν τρόμος μέγας⁴⁸ καὶ τοὺς συμπαρόντας⁴⁹ αὐτῷ. Κλείσαντες οὖν πάλιν τὰς θύρας τῆς φυλακῆς⁵⁰, ἀνεχώρησαν⁵¹, κελεύ-

caelesti
fruitur
solatio.

assistit²², qui me eruet de suppliciis tuis, quem D tu non vides eo quod oculis²³ cordis tui non vides. » Indignatus est ergo²⁴ iudex <et> sic fremens ut leo iussit eum mitti in carcerem²⁵ et signari ostium carceris atque ibidem²⁶ eum dimitti ut fame moreretur²⁷.

5. Beatus vero Theodorus a sancto Spiritu¹ nutriebatur. In eadem autem nocte apparuit ei Dominus² dicens: « Confidens esto, serve meus Theodore, quia ego sum tecum³. Ne ergo accipias escam⁴ aut potum ab hominibus istis. Est enim tibi alimentum incorruptum⁵ in caelis⁶. » Et haec dicens recessit ab eo. Et cum ascendisset⁷ Dominus ab eo, coepit beatus Theodorus exultare et psallere Deo. Erat autem populus multus audiens eum⁸. Haec ergo cum audissent custodes carceris et viderent⁹ ostium clausum et signaculum sanum, aspiciebant per fenestram et videntes populum multum¹⁰ vestibibus libis amictum et psallentem simul cum sancto¹¹ Theodoro, metuentes abierunt et haec nunciaverunt iudici. Cumque haec audisset¹² iudex surgens cum festinatione cucurrit et venit ad ostium carceris et vidit carcerem quidem clausum¹³ et voces psallentium cum beato Theodoro. Audiens haec praeses iussit ut milites armati¹⁴ in circuitu carcerem¹⁵ custodirent¹⁶ deforis¹⁷, suspiciens aliquos Christianorum¹⁸ esse intus cum beato Theodoro. Et aperiens ingressus¹⁹ intus²⁰ neminem invenit nisi solum²¹ servum Dei sanctum²² Theodorum in ligno²³ detrusum²⁴. Et apprehendit eum tremor magnus²⁵ et eos qui cum ipso erant; et exeuntes cum stupore relictasque²⁶ rursus carcerem recesserunt²⁷. Tunc iussit praeses dari beato Theodoro unciam panis et poculum aquae diurnum. Fidelis autem martyr

²⁴ ἐπειδὴ G 5. — ²⁵ om. G 5. — ²⁶ (καὶ θυμ.) G 5, 6; θυμ. δὲ G 2. — ²⁷ ἤγεμον G 2. — ²⁸ βληθ. αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ G 2; ἐκέλευσεν σιδηρωθέντα αὐτὸν βληθ. ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ καὶ τοὺς πόδας αὐτοῦ ἀσφαλισθῆναι εἰς τὸ ξύλον G 3, 4. — ²⁹ σφραγίσαι G 5, 6. — ³⁰ θύρα G 2. — ³¹ (τ. φ.) om. G 2. — ³² καὶ ἐαθῆναι αὐτὸν ἄπω λιμῶ ἀποθάνειν G 3, 4; καὶ εἶπεν αὐτὸν τὰ ἀποθάνειν G 5, 6. — ³³ ἦλθεν G 3, 4, 5, 6. — ³⁴ ἐπὶ τὴν θύραν G 3, 4. — ³⁵ om. G 5, 6; προσευχομένου δὲ αὐτοῦ G 3, 4. — ³⁶ ἐν ἐκ. δὲ τῇ νυκτὶ G 5, 6. — ³⁷ αὐτῷ add. G 2. — ³⁸ (θ. Θ.) Θ. θ. G 3, 4, 5, 6. — ³⁹ καὶ μὴ λάβῃ G 3, 4, 5, 6 (λάβῃς G 5, 6). — ⁴⁰ βρωτῶν G 5. — ⁴¹ ἔστι G 5. — ⁴² (μετ' ἐμοῦ) om. G 2, 3, 4, 6. — ⁴³ οὐδὲνα (om. G 5) ἀνεχώρησεν G 5, 6. — ⁴⁴ (ἀναχ. δὲ τ. κ.) ὁ δὲ G 2. — ⁴⁵ (καὶ ταῦτα ἀγαλλιάσθαι) ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ μακάριος Θεόδωρος ὑπὸ τοῦ κυρίου ἀγαλλόμενος ἤρξατο ψάλλειν καὶ λέγειν· ἐλογίσθη τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ διὰ παντός ἢ αἰετὸς αὐτοῦ ἐν τῷ στόματι μου G 3, 4. — ⁴⁶ ἦν. αὐτῷ G 6. — ⁴⁷ ἀγγέλου add. G 5, 6. — ⁴⁸ δὲ G 5, 6. — ⁴⁹ ἐπὶ G 5. — ⁵⁰ ἰδὸν G 2; εἶδον G 5, 6; ἤκουον G 3, 4. — ⁵¹ τὴν μὲν θ. G 5, 6; αὐτὴν G 3, 4. — ⁵² καὶ add. G 5, 6. — ⁵³ παρετήρησαν G 2; παρατηρήσαντες G 3, 4; παρετήρησαντο G 5; παρετήρησαντο G 6. — ⁵⁴ om. G 3, 4. — ⁵⁵ ἰδὸν G 2; εἶδον G 5, 6. — ⁵⁶ λευγεμονοῦντα G 2; λευγεμονοῦντων G 3, 4, 5, 6. — ⁵⁷ ψαλλόντων G 3, 4, 5, 6. — ⁵⁸ μακαρίῳ G 2, 3, 4, 5, 6. — ⁵⁹ καὶ add. G 2. — ⁶⁰ ἀπήγγειλαν G 5. — ⁶¹ ἤγεμον G 3, 4, 5, 6. — ⁶² ἀνάστα G 3, 4. — ⁶³ (ὁ δ.) om. G 2, 3, 4, 5, 6. — ⁶⁴ om. G 3, 4. — ⁶⁵ τρέχον add. G 3, 4, 5, 6. — ⁶⁶ (δομ. κατ.) καὶ εἶρε τὴν μὲν (om. G 6) κατ. G 5, 6; δομ. καὶ ἰδεν (ἰδὸν G 3, 4) τὴν θύραν τῆς φυλακῆς G 2, 3, 4. — ⁶⁷ om. G 2; ἅμα Θεοδώρῳ G 5; ἅμα τῷ μακ. Θ. ἤκουον G 6; (καὶ - Θ) ἤκουσεν τῆς φωνῆς τῶν ψ. G 3, 4. — ⁶⁸ τῆς φυλακῆς add. G 3, 4. — ⁶⁹ μετὰ ἀσπίδων G 5, 6. — ⁷⁰ (τ. φ.) om. G 2, 3, 4, 5, 6. — ⁷¹ om. G 2, 3, 4, 5. — ⁷² νομίζοντες (νομίζων G 6) ὅτι χριστιανοὶ εἰσι G 5, 6. — ⁷³ μακαρίῳ G 5, 6. — ⁷⁴ om. G 2, 3, 4. — ⁷⁵ εἶπεν οὐδὲνα G 6. — ⁷⁶ om. hic G 5, 6. — ⁷⁷ μόνον add. G 5; καὶ εἰσελθὼν εὗρεν μόνον τὸν μακαρίον G 3, 4. — ⁷⁸ om. G 5. — ⁷⁹ om. G 2, 3, 4, 6. — ⁸⁰ om. G 2. — ⁸¹ πάντας τοὺς συμ. G 2; πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ G 3. — ⁸² καὶ κλείσας τὴν θύραν G 2; καὶ κλείσαντες τὰς θύρας G 3, 5, 6. — ⁸³ ἀνεχώρησεν G 2.

quae minaci vultu et crudeli animo minaris inferre terribilia aliquo modo videntur; dominus meus rex L 4. — ²² assistet L 2; in auxilium mihi quasi bellator fortissimus fidelis protector praesto est L 4. — ²³ oculi L 3. — ²⁴ ergo est L 3. — ²⁵ (oculi - carcerem) lumine cordis prorsus privatus haberis et in visis suis recto corde incedere non cognosceris et mandata eius pia mente non scrutaris et doctrinam sancti evangelii sui docentes non devotus imitaris; tunc indignatus iudex Publius ira saeviens ardentibus oculis fremit ut leo, raptum iussit sanctum Theodorum flagellis caesum mitti in carcere L 4. — ²⁶ ibi L 3. — ²⁷ eum tamdiu deflinivit dimitti quamdiu famis cruciatus periret L 4.

5. — ¹ spiritu sancto L 4. — ² noster Iesus Christus add. L 4. — ³ (s. t.) t. s. L 4. — ⁴ cibum L 4. — ⁵ praeparatum add. L 4. — ⁶ preparatum add. L 3. — ⁷ abscessisset L 3, 4. — ⁸ psallentem add. L 4. — ⁹ viderunt L 1; vidissent L 4. — ¹⁰ in add. L 2, 3. — ¹¹ beato L 3, 4. — ¹² (aud. haec) L 4. — ¹³ catenam quidem clausam L 2; et signaculum sanum add. L 3. — ¹⁴ carcerem add. L 2, 3. — ¹⁵ om. L 2, 3. — ¹⁶ iussit milites suos armatos carcerem in circuitu deforis custodire L 4. — ¹⁷ om. L 4; foris L 3. — ¹⁸ christianos L 2. — ¹⁹ contumaciter add. L 4; est add. L 2. — ²⁰ et add. L 3. — ²¹ solummodo L 4. — ²² videlicet add. L 4. — ²³ lignum L 3. — ²⁴ retrusum L 4. — ²⁵ mox timor magnus et intolerabilis tremor ipsum apprehendit iudicem L 4. — ²⁶ recluserunt L 4. — ²⁷ et abierunt L 4.

A **σαντος** τοῦ δικαστοῦ διδόσθαι αὐτῷ οὐγκλίαν ἄρτον καὶ κράσιν ἕδατος καθ' ἡμέραν ²². ὁ δὲ πιστός ²³ μάρτυς κατὰ τὸ γεγραμμένον, ὅτι ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται ²⁴, οὐκ ἐλάμβανεν παρ' ἐκείνων τροφήν λέγων ²⁵ ὅτι· «**Ἐμὲ** τρέφει ὁ ἐμὸς δεσπότης καὶ βασιλεὺς Χριστός ²⁶ (1).»

B **6.** Πρωίας δὲ γενομένης ¹, ἐκέλευσεν ὁ δικαστής ² ἀχθῆναι αὐτὸν καὶ λέγει αὐτῷ ³. «**Πεισθητί** μοι, Θεόδωρε ⁴, ἀνεν βασάνων καὶ θύσον τοῖς θεοῖς ⁵, ἵνα ⁶ διὰ τάχους ⁷ γράψω τοῖς δεσπότης τῆς οἰκουμένης ⁸, ἀρχιερέα σε ⁹ γενέσθαι τῶν θεῶν ¹⁰· καὶ τιμὰς δὲ λήψῃ οὐ τὰς τυχοῦσας ¹¹ καὶ σύνθρονος ἡμῶν ἔσῃ.» Ὁ δὲ μακάριος Θεόδωρος ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ σφραγίσας ἑαυτὸν ¹² εἶπεν τῷ τρωάνῳ ¹³. «**Εἰ** καὶ τὰς σάρκας μου τήξεις ἐν πυρὶ καὶ βασάνοις ¹⁴ πολυπλόκοις ἀναλώσεις ¹⁵, εἰ καὶ ξίφει ¹⁶ παραδῶς ¹⁷ με ¹⁸, ἕως ἔσται πνοή ἐν δισί μου ¹⁹ οὐ μὴ ἀρηήσομαι ²⁰ τὸν Θεόν ²¹ μου.» Ὁ οὖν τρωανὸς συμβούλιον ποιήσας μετὰ τοῦ πραιποσίτου, ἐκέλευσεν τοῖς δημίσι ἀνενεγκεῖν αὐτὸν ἐπὶ τὸ ξύλον καὶ τοὺς θύοι τὰς πλευρὰς αὐτοῦ ἕξιν· καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἔξεσαν αὐτὸν ὥστε τὰς πλευρὰς αὐτοῦ γυμνωθῆναι. Ὁ δὲ μακάριος οὐδὲν ἀπεκρίνατο τῷ τρωάνῳ, ἀλλ' ἔφαλλεν λέγων ²². «**Ἐδδοξίσω** τὸν Κόριον ἐν πατρὶ καυῶ· διὰ παντός ἡ αἰνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματι μου.» Ὁ δὲ ²³ τρωανὸς ἐκπλαγεὶς ἐπὶ τῇ τοσαύτῃ δειμονίᾳ τοῦ ἀνδρὸς ἔφη πρὸς αὐτὸν ²⁴. «**Ὅδε** αἰσχύνει, ἀθλιώτατε πάντων ἀνθρώπων, ὅτι εἰς ἀνθρώπων ²⁵ τὰς ἐλπίδας ἔχεις καὶ τοῦτον βιοθάνῃ γενόμενος, καὶ οὕτως ἑαυτὸν ἀλογίστοις αἰκισμοῖς καὶ βασάνοις παραδίδως;» Ὁ δὲ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος εἶπεν· «**Ἄστυ** ἡ αἰσχὴν ἐμοὶ καὶ πᾶσι τοῖς

Christi secundum quod scriptum est quoniam iustus ex fide vivit, ita faciebat nec quicquam ²⁸ cibi ²⁹ accipiebat ab illis, sed tantum in semetipso dicebat: «**Me** meus dominus et rex enutrit Christus ³⁰.»

6. Mane autem facto iussit praeses adduci beatum Theodorum et dixit ¹ ei: «**Adquiesce** mihi, Theodore, absque tormentis et sacrificia diis ut in ² celeritate scribam orbis terrarum dominis imperatoribus pontificem Theodorum fieri et honores ab eis non minimos ³ accipere ⁴ et consessor ⁵ noster erit ⁶.» Beatus vero Theodorus aspiciens in caelum et consignans se ⁷ dixit ad praesidem: «**Etiā** si carnes meas igne cremaveris ⁸ et suppliciiis variis expendas ⁹ et si ¹⁰ in gladio me tradas ¹¹ donec fuerit spiritus ¹² in naribus meis, non negabo ¹³ dominum meum ¹⁴.» Praeses ergo ¹⁵ cum ¹⁶ haec audiens et simul cum ¹⁷ praeposito consilio accepto iussit quaestionariis ut eum ¹⁸ in ligno suspenderent et unguulis ferreis latera eius raderent. Qui in ¹⁹ tantum eum raserunt ita ut ²⁰ etiam costae eius nudarentur ²¹. Beatus autem Theodorus nichil respondit praesidi sed psallebat dicens: «**Benedicam** Dominum in omni tempore, semper laus eius in ore meo.» Stupens autem praeses super tantam beati ²² martyris tolerantiam, ait ad eum: «**Non** erubescis miserabilior omnium hominum ²³ qui speras in hominem ²⁴ qui dicitur Christus, et hunc male ²⁵ peremptum ²⁶? ita temetipsum irrationabiliter talibus paenis tradis atque tormentis ²⁷?» Sanctus vero martyr dixit: «**Haec** confusio ²⁸ mihi et omnibus qui invocant nomen domini mei Iesu Christi.» Exclamantibus autem

Passio I
Hebr.
10, 38.

A *iudice*
reoccat

uncis
raditur.

Psalm.
33, 1.

²² ἐκέλευσεν δὲ ὁ δικαστής δοῦναι αὐτῷ οὐγκλίαν ἄρτον καὶ κράσιν ἕδατος G 2; ἐκ δὲ ὁ δ. οὐγκλίαν ἄρτον καὶ ποτήριον (κράσιν G 6, κράσιν G 3) ἕδατος λαμβάνει τὸν μακάριον (μάρτυρα G 3) G 3, 5, 6. — ²³ Θεοῦ add. G 3. — ²⁴ (κατὰ - ζήσεται) om. G 3. — ²⁵ οὐκ ἐλάμβανεν παρ' ἐκείνων τροφήν εἰπὼν G 2; οὐκ ἠθέλησεν λαβεῖν παρ' αὐτῶν ἄρτον λέγων G 3; οὐκ ἠθέλησε παρ' ἐκείνων λαβεῖν ἄρτον (βρῶμα ἢ πόμα G 6) εἰπὼν G 5, 6. — ²⁶ (κ. β. γ.) om. G 5; (κ. β.) om. G 3; κατὰ τὸ γεγραμμένον ὁ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται G 3.

⁶. — ¹ (π. δ. γ.) ἡμερῶν δὲ διαγενομένων G 3; καὶ G 5. — ² ἡγεμόν G 6. — ³ παραστήσει αὐτὸν· εἰσαχθέντος δὲ αὐτοῦ λέγει αὐτῷ ὁ δικαστής G 3. — ⁴ om. G 3, 5, 6. — ⁵ (κ. θ. τ. θ.) καὶ μὴ τοὺς θεοὺς G 5; καὶ μὴ τοὺς θ. ἀπαντες add. G 3, 6. — ⁶ om. G 3, 5, 6. — ⁷ τάχος G 2. — ⁸ ὥστε os add. G 2; ὥστε G 3. — ⁹ om. G 1. — ¹⁰ (τ. θ.) om. G 5. — ¹¹ καὶ τιμὰς οὐ τὰς τυχοῦσας λήψῃ G 3, 5, 6. — ¹² σφραγισάμενος G 5, 6. — ¹³ (καὶ - καὶ) τὰ δόματα σου σὺν σοὶ εἶη εἰς ἀπάλειαν ὅτι ἐνέμυσας τὸν δοῦλον τοῦ Χριστοῦ διὰ χρημάτων ἀπατῶν· ἐγὼ χριστιανὸς εἰμι καὶ ἡ G 3. — ¹⁴ καὶ ἐκαστοῖς add. G 3. — ¹⁵ ἀρανίστης G 3, 5, 6; τὸ σῶμα μου add. G 3. — ¹⁶ (ε. κ. ξ) με καὶ θηρίοις καὶ ξίφει G 2; καὶ ξίφει καὶ θηρίοις G 3; εἰ καὶ ξίφει καὶ πυρὶ G 6; καὶ ξίφει G 5. — ¹⁷ παραδώσεις G 2, 5, 6. — ¹⁸ om. G 2. — ¹⁹ ἐν ἑ. μ. πνοή G 2. — ²⁰ ἀπαρήσομαι G 3. — ²¹ τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ (Θεοῦ G 2) G 2, 5, 6; τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸ ὑπὲρ πάντων ὄνομα G 3. — ²² (ὁ οὖν - λέγων) ποιήσας οὖν συμβούλιον ὁ ἡγεμὼν μετὰ τοῦ πραιποσίτου ἐκέλευσεν τοῖς δημίσι ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν βασανίζειν τοὺς θύοις ὥστε τὰς πλευρὰς αὐτοῦ γυμνωθῆναι. Ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος οὐδὲν ἀπεκρίνατο τῷ ἡγεμόνι ἀλλ' ἔφ. λ. G 2; ταῦτα ἀκούσας ὁ ἡγεμὼν καὶ συμβούλιον ποιησάμενος μετὰ τοῦ πραιποσίτου ἐκέλευσεν αὐτὸν κρεμασθέντα ξέσθαι καὶ εἶπεν τοῖς δημίσι ἀνασθεῖν αὐτοῦ τῶν σαρκῶν· οἱ δὲ ἐπὶ τοσοῦτον αὐτὸν ἐβασάνισαν ἕξοντες ὥστε τὰς πλ. αὐτοῦ γυμν. Ὁ δὲ μακ. Θ. οὐδὲν ἀπ. τῷ ἡγεμόνι εἰ μὴ προσενεχόμενος εἶπεν G 3; ὁ δὲ συμβούλιον ποιησάμενος (ποιήσας G 6) μετὰ τοῦ πραιποσίτου, ἐκέλευσεν αὐτὸν κρεμασθῆναι προστάξας τοῖς δημίσι ἕξιν αὐτοῦ τὰς πλευρὰς· οἱ οὖν στεκουλάτορες ἐπὶ τοσοῦτον ἐβασάνισον ἕξοντες αὐτὸν, ὥστε τ. πλ. αὐτοῦ γυμν. καὶ ὁ μακ. Θ. οὐδὲν ἀπ. τῷ ἡγεμόνι ἀλλὰ ψάλλον ἔλεγεν G 5, 6. — ²³ καὶ ὁ G 2. — ²⁴ μακαρίον Θεοδώρον εἶπεν G 2; ἀνδρὸς ἔφη πρὸς τὸν μακάριον Θεόδωρον G 3; ἀνδρὸς ἔφη πρὸς τὸν ἅγιον (om. G 6) μάρτυρα G 5, 6. — ²⁵ ἐπ' ἀνθρώπω G 2.

(1) Passio S. Theagenis, l. c., p. 182-83.

PASSIO I επικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ. » Καὶ τοῦ δήμου ἐπιβοῶντος ἤδη αὐτὸν ἀφανίζεσθαι, ὁ ἡγεμὼν ἐπηρώτα αὐτὸν διὰ τοῦ κήρυκος· « Βούλει θῆσαι ἢ πλέον παρ' ἐμοῦ τιμωρεῖσθαι; » Καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἅγιος Θεόδωρος μετὰ παρησίας εἶπεν ²⁶· « Ἀσεβέστατε καὶ πάσης ἀνομίας πεπληρωμένε νῆε διαβόλου ²⁷, ἀληθῶς ἄξιε τῆς τοῦ ἀντικειμένου ²⁸ ἐνεργείας ²⁹· οὐ φοβῆ σὺ τὸν Θεὸν τὸν ταῦτην σοὶ τὴν ἀρχὴν χαρισάμενον ³⁰; δι' αὐτοῦ γὰρ βασιλεὶς βασιλεύουσιν καὶ τύραννοι κρατοῦσιν γῆς· καὶ ³¹ ἀναγκάζεις με ἐγκαταλείπειν ³² Θεὸν ζῶντα καὶ λίθοις ἀνύχοις ³³ προσκυνεῖν ³⁴. » Ὁ οὖν ³⁵ δικαστὴς μετὰ πολλῆς σκέψεως ἔφη ³⁶ πρὸς τὸν ἄγων ³⁷ μάρτυρα· « Τί θέλεις; εἶναι μεθ' ἡμῶν ³⁸ ἢ μετὰ τοῦ ³⁹ Χριστοῦ σου; » Ὁ δὲ ἅγιος μάρτυς Θεόδωρος ⁴⁰ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ⁴¹ ἀπεκρίνατο ⁴²· « Μετὰ τοῦ Χριστοῦ μου καὶ ἡμῖν καὶ εἰμὶ καὶ ἔσομαι. »

Igne
comburen-
dus

7. Εἰδὼς ¹ οὖν ὁ τύραννος, ὅτι ἀδυνατεῖ ² ταῖς βασάνοις πρὸς τὴν ὑπομονὴν τοῦ ἀνδρός, ἔδωκεν κατ' αὐτοῦ ³ ἀπόφρασιν λέγων οὕτως ⁴· « Θεόδωρον ἀπειθήσαντα ⁵ τῷ κράτει τῶν καλλιπικῶν βασιλέων καὶ τῶν θεῶν ⁶, πιστεύσαντα ⁷ δὲ Ἰησοῦ Χριστῷ ⁸ τῷ στανρωθέντι ἐπὶ Πορτίου Πιλάτου, ὡς περὶ ἀκούω ⁹ παρὰ Ἰουδαίων, κελύω πρὶ παραδοθῆναι ¹⁰ (1). » Μόνον δὲ ἀπεφῆρατο καὶ τὸ ἔργον θάττον τοῦ λόγου ἤνυετο ¹¹ (2). Τῶν γὰρ ¹² δημίον παραχρῆμα ¹³ συναγαγόντων ἐκ τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν ¹⁴ βαλανείων ξόλα ¹⁵, ἤγαγον τὸν μακάριον ¹⁶ ἐπὶ τὸν προκεί-

turbis tollere ²⁹ eum, eo quod iam ³⁰ dissipatus ^D esset, tunc praeses per praekonem interrogabat eum dicens: « Vis sacrificare an adhuc amplius a me torqueri? » Respondens ³¹ autem beatus Theodorus cum ³² fiducia dixit ³³ praesidi: « O impiissime et omni iniquitate repletus ³⁴, fili diaboli et vere dignus operatione ³⁵ sathanae, non times Deum qui hanc tibi donavit potestatem ³⁶, per quem reges regnant et tyranni obtinent terram, sed ³⁷ compellis me derelinquere Deum vivum ³⁸ et adorare lapides qui sine anima sunt? » Tunc iudex cum multo tractatu dicit ³⁹ ad sanctum ⁴⁰ martyrem: « Quid ⁴¹ vis? nobiscum esse aut cum Christo tuo ⁴²? » Cui sanctus martyr cum gaudio magno respondit: « Cum Christo meo et fui et sum et ero ⁴³. »

7. Videns autem ¹ quia non posset per tormenta superare sancti ² martyris tolerantiam ³ dedit adversus eum sententiam dicens ita ⁴: « Theodorum non obtemperantem praeceptis invictissimorum imperatorum potentiaequae deorum, credentem vero ⁴ in Iesum Christum ⁵ qui crucifixus est ⁶ sub Pontio Pilato, quemadmodum a Iudaeis audio ⁷, iubeo igni ⁸ tradi. » Statim ⁹ autem ut dictavit sententiam simul cum verbo et iussio ¹⁰ perficiebatur ¹¹. Quaestionarii vero ¹² continuo congregantes de negotiatoribus et balnearibus ¹³ ligna, adduxerunt eum ¹⁴ ad prae-

²⁶ (τὰς ἐλπίδας - εἶπεν) ἐλπίζεις τῷ λεγομένῳ Χριστῷ καὶ τοῦτο βιοθῆναι. Θεόδωρος εἶπεν· αὐτῆ ἡ ἀσχύνη ἐμοὶ καὶ πᾶσι τοῖς επικαλουμένοις τὸ ὄνομα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἡγεμὼν εἶπεν· βούλη θῆσαι ἢ πλέον παρ' ἐμοῦ τιμωρεῖσθαι; Θ. εἶπεν G 2; τὰς ἐλπίδας ἔχεις καὶ τοῦτο εἰς βιοθῆναι, οὕτως σεαυτὸν ἐξέδωκας ταῖς βασάνοις; Θ. εἶπεν· αὐτῆ (cel. ut G 2) κυρίου ἡμῶν Ἰ. Χ. καὶ τοῦ δήμου ἐπιβοῶντος ἤδη αὐτὸν ἀφανίζεσθαι διὰ τοῦ κήρυκος ἔβρα ὁ ἡγεμὼν ἢ θῆσαι ἢ ἀπολέσθαι· ὁ δὲ μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ παρησιασάμενος εἶπεν G 3; τὰς ἐλπίδας σου ἔχων (ἔχεις G 6) καὶ τοῦτον βιοθῆναι, οὕτως ἐαυτὸν ἀλογίστως (ἀλ. ἐαντ. G 6, et add. τοῖς) αἰκισμοῖς παρέδωκας· ὁ δὲ μακάριος μάρτυς (om. G 6) ἔφη· αὐτῆ (cel. ut G 2) κυρίου Ἰ. Χ. (cel. ut G 3) κήρυκος ἐπηρώτα αὐτὸν ἢ θῆσαι ἢ ἀπαχθῆναι· ὁ δὲ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ παρησιασάμενος (ἐν τῷ Χριστῷ om. G 6) ἔφη πρὸς τὸν τύραννον G 5, 6. — ²⁷ τοῦ διαβόλου καὶ G 2. — ²⁸ διαβόλου G 3. — ²⁹ (τῆς - ἐνεργείας) τοῦ σκότους καὶ πάσης ἀπολείας G 2. — ³⁰ δοθησάμενον G 2; παρασχόμενον G 3, 6. — ³¹ ἀλλ' G 2, 3, 5, 6. — ³² καταλείπειν G 2; καταλείπειν G 3. — ³³ om. G 2. — ³⁴ προσκυνῆσαι G 3; ἵνα σὺν σοὶ ἀπόλωμαι G 2. — ³⁵ καὶ ὁ G 2, 3, 5, 6. — ³⁶ εἶπεν G 3, 6. — ³⁷ om. G 2, 3, 5, 6. — ³⁸ μεθ' ἡμῶν εἶναι G 3. — ³⁹ om. G 3. — ⁴⁰ ὁ δὲ ἅγιος Θεόδωρος G 2; ὁ ἅγιος μάρτυς G 5, 6. — ⁴¹ παρησίας G 2. — ⁴² λέγων add. G 2, 3.

7. — ¹ ἰδὼν G 2. — ² ἐρ add. G 2. — ³ τὴν add. G 2, 3. — ⁴ (λ. οὐτ) τοιαύτην G 5, om. G 3, 6. — ⁵ Θεόδωρος ἀπειθήσας G 3, 5, 6. — ⁶ μερίστον θεῶν G 3; τοῦ θεοῦ ἀτιμήσαντα καὶ μηδὲν αὐτοῦ ἠρησάμενον G 2. — ⁷ πισθεῖς G 3, 5, 6. — ⁸ om. G 3. — ⁹ (ὥσπ. ἀκ) om. G 3; ὡς ἀκ. G 2. — ¹⁰ κελύω τούτον π. π. G 2; καὶ αὐτὸς πρὶ παραδοθῆσεται G 3, 5, 6. — ¹¹ (μόνον - ἤνυετο) om. G 3; ὡς ἀτιμάσαντα τοῦς εὐμενεῖς θεοῦ καὶ τοῦς ἀητήτους βασιλεῖς ἀτεθήσαντα· μετὰ πολλῶν δὲ τοῦ τάχους ἐνένητο ἢ προσέταττεν G 2; μετὰ τοσοῦτον οὖν τοῦ (om. G 5) τάχους ταῦτα ἐνένητο G 2, 3, 5, 6. — ¹² δὲ G 3. — ¹³ om. G 2, 3, 5, 6. — ¹⁴ (τ. μ.) αὐτὸν G 2, 3.

(1) Quae lecta sunt de promissis a martyre reiectis, de tormentis fortiter toleratis, de conviciis in praesidem, de sententia mortis tandem pronuntiatam in compluribus occurrunt Passionibus. Les Passions des martyrs, pp. 257-59, 264, 273-304.

²⁹ (Haec - tollere) vos autem satellites et ministri diaboli patris vestri tormenta haec quae nobis christiani nominis confessoribus crudeliter irrogare non pertimescitis putatis confusionem et ignominiam eius quibus sempiterna gloria sunt et omnibus qui invocant nomen domini nostri Iesu Christi; his dictis acclamantibus cunctis astantibus iussit tolli L 4. — ³⁰ pene add. L 4; an a me amplius t. L 3. — ³¹ respondit L 3. — ³² magna add. L 4. — ³³ dicens L 1, 2, 3. — ³⁴ replete L 2; omnium iniquitatum perpetrator L 4. — ³⁵ operationis L 3; diabole vere dignus es operationis L 2. — ³⁶ Deum qui hanc p. t. dedit L 3; Deum omnipotentem qui fecit celum et terram qui hanc tibi quamvis indigno donavit [////] potestatem L 2; cuius potestate et permissione hac uteris excellentia L 4. — ³⁷ t. terrenam obtinent potentiam insuper L 4. — ³⁸ et verum add. L 3; omnipotentissimum deum meum vivum L 4. — ³⁹ magna animi intentione dixit L 4. — ⁴⁰ beatum L 4; Theodorum add. L 2. — ⁴¹ om. L 2. — ⁴² finem rerum tuarum ulterius ne tegas, sed palam quae tibi fieri velis impune cunctis astantibus exige, an imperatorum praeceptis desideres obaudire? an Deo tuo, ut iam coepisti mente integra fidem servare L 4. — ⁴³ cum meo domino Iesu Christo sum et indeficiens ero L 3.

7. — ¹ praeses add. L 4. — ² om. L 3. — ³ constantiam L 4. — ⁴ om. L 4. — ⁵ C. Iesum L 4. — ⁶ a Iudaeis L 4. — ⁷ ab ipsis audivi L 4. — ⁸ igni iubeo L 4; (iubeo) om. L 3. — ⁹ statum L 4. — ¹⁰ eius add. L 4; iussionem corr. L 2. — ¹¹ ministri perficiebant L 2. — ¹² om. L 3; enim corr. L 2. — ¹³ balnearii L 4 et corr. L 2. — ¹⁴ martyrem Theodorum L 2; beatum martyrem L 4.

μενον

Α μενον τόπον. Ὅτε δὲ ἡ πυρὰ ἀνήφθη¹⁶, ἀποθέ-
μενος ἑαυτοῦ¹⁷ τὰ ἱμάτια καὶ λύσας τὴν ζώνην,
ἐπειράτο καὶ ὑπολῆεν ἑαυτὸν¹⁸, μὴ¹⁹ πρότερον
τοῦτο ποιεῖν διὰ τὸ ἀεὶ²⁰ ἕκαστον τῶν πιστῶν
σπουδάσειν τίς²¹ πρῶτος²² τοῦ χρωτός αὐτοῦ
ἄφεται²³· καὶ γὰρ²⁴ πρὸ τῆς μαρτυρίας²⁵
πάντες²⁶ προσήεσαν ἀπτόμενοι αὐτοῦ. Εὐθέως
δὲ περιέθησαν²⁷ αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν πυρὰν ἡρ-
μοσμένα ὄργανα. Μελλόντων δὲ²⁸ αὐτὸν προσ-
ηλοῦν εἶπεν αὐτοῖς²⁹· « Ἀφετέ με ὄτως³⁰· ὁ
γὰρ δεδωκώς³¹ ὑπομείναι με³² τὸ πῦρ³³, αὐτὸς
δόσει καὶ χωρὶς τῆς ὑμετέρας ἐκ τῶν ἤλων
ἀσφαλείας³⁴ ἀσχυλὸν με διαμείναι ἐν τῇ
πυρᾷ³⁵. » Οἱ δὲ οὐ καθήλωσαν μὲν³⁶ προσέδησαν
δὲ αὐτὸν³⁷. Ὁ δὲ τὴν σφραγίδα ποιήσας ἐπὶ
τῷ μετώπῳ αὐτοῦ καὶ τὰς χεῖρας εἰς τὰ ὀπίσω
δεθείς³⁸ ὡς³⁹ κριός ἐπίσημος ἐκ⁴⁰ μεγάλου
ποιμνίου εἰς⁴¹ ὀλοκαύτωμα δεκτὸν⁴² τῷ⁴³ Θεῷ
ἑτοιμασθεὶς⁴⁴, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εἶ-
πεν· « Κύριε ὁ Θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ τοῦ
ἀγαπητοῦ καὶ εὐλογητοῦ⁴⁵ σου παιδὸς Ἰησοῦ⁴⁶
Χριστοῦ πατρὸς, δι' οὗ τὴν εἰς σὲ⁴⁷ ἐπίγνωσιν⁴⁸
ἐιλήφαμεν⁴⁹, Θεὸς⁵⁰ τῶν δυνάμεων καὶ πάσης
κτίσεως καὶ⁵¹ παντὸς⁵² ἔθνους⁵³ τῶν δικαίων,
οἷ⁵⁴ ζῶσιν ἐνώπιόν σου, εὐλογῶ⁵⁵ σε, ὅτι
κατηξιώσας με τῇ ἡμέρᾳ καὶ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ
λαβεῖν με μέρος μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων⁵⁶
ἐν τῷ ποτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ σου⁵⁷ εἰς ἀνά-
στασιν ζωῆς αἰωνίου⁵⁸ φηγγῆς τε καὶ σώματος
ἐν ἀφρασίᾳ πνεύματος ἁγίου, ἐν οἷς προσδεχ-
θεῖν⁵⁹ ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν θυσίᾳ πίονι
καὶ προσδεκτῇ⁶⁰, καθὼς προητοίμασας καὶ
ἐφανέρωσας⁶¹ καὶ ἐπλήρωσας⁶² ὁ ἀνευδὴς καὶ
ἀληθινὸς⁶³ Θεός· διὰ τοῦτο αἰνῶ σε⁶⁴,
εὐλογῶ σε⁶⁵ διὰ τοῦ ἐπουρανίου ἀρχιερέως
κυρίου δὲ⁶⁶ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἡγαπη-

paratum locum. Cum autem ignis¹⁶ accensus
fuisse¹⁷, deponens vestimenta sua solvensque
balteum¹⁸ volebat etiam excalcari se et¹⁹
quia unusquisque fidelium festinabat²⁰ quis
prior²¹ sudorem eius tangeret²². Nam ante
passionem eius omnes²³ accedentes²⁴ tangebant
eum²⁵. Statim autem²⁶ apposuerunt ei ea quae
ad ignem congregata fuerant necessaria. Volen-
tibus eis²⁷ beatum martyrem configere, dixit
eis²⁸: « Sustinete me²⁹; qui enim dedit michi
tolerantiam in suppliciis ipse dabit ut et³⁰ ignis
impetum intactus sustineam. » Iam enim non
eum³¹ confixerunt sed tantummodo alligantes³²
dimiserunt. At vero beatus martyr signaculo³³
cruis verbis semetipsum consignans, manibus
post tergum ligatis³⁴, tamquam aries electus de
magno grege ad holocaustum Deo acceptum ac
praeparatum³⁵ aspiciens in caelum ait³⁶: « Do-
mine Deus omnipotens, pater benedicti pueri
tui³⁷ Iesu Christi, per³⁸ quem tui agnitionem
accepimus, Deus virtutum et omnis³⁹ creaturae
omnisque nationis iustorum viventium coram
te⁴⁰, benedico te quia dignum me fecisti horae
huius atque diei ut accipiam partem cum sanctis
martyribus⁴¹ in salvatore⁴² Christo in resurrec-
tionem⁴³ et vitam aeternam animae corporisque
incorruptionem⁴⁴ spiritus sancti⁴⁵, in quibus
suscipiar⁴⁶ in conspectu tuo hodie sacrificium
pingue⁴⁷ acceptabileque⁴⁸ quemadmodum prae-
parasti⁴⁹ et praemanifestasti⁵⁰ et certum me
fecisti sine mendacio. Tu enim es Deus verus,
ideoque laudo te⁵¹ per dominum nostrum Ie-
sum Christum dilectum⁵² puerum tuum rogans
ac deprecans; da⁵³, Domine, et his qui mecum
detenti sunt⁵⁴ ad hanc pervenire palmam⁵⁵. »

PASSIO I

traditur.

Psalm.
58, 6.

¹⁶ ἡτοιμάσθη G 2, 5, 6; τὸ πῦρ ἡτ. G 3. — ¹⁷ αὐ-
τοῦ G 2; ἑαυτοῦ G 6; ἑαυτὸ G 5; ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ
μακάριος G 3. — ¹⁸ om. G 6. — ¹⁹ οὐδ' G 2. —
²⁰ om. G 2, 3, 5, 6. — ²¹ om. G 2. — ²² ἄξιον G 2, 5,
6. — ²³ ἄπεισθαί G 2. — ²⁴ (καὶ γὰρ) om. G 2; καὶ
add. G 5, 6. — ²⁵ αὐτοῦ add. G 6. — ²⁶ οὐδ' add. G 2.
— ²⁷ οὐδ' περιέστησαν G 2; δὲ περιέθησαν G 5, 6;
(τὰ ἱμάτια - π.) ἡτοιμάσθη πρὸς τὸ πῦρ καὶ εὐθέως
C π. G 3. — ²⁸ καὶ μέλλοντες G 2. — ²⁹ om. G 2, 3, 5, 6.
— ³⁰ om. G 3. — ³¹ ὄτως G 3. — ³² om. G 5. — ³³ μοι
τὴν ὑπομονὴν G 2; ὑπομονὴν ἐν τοῖς βασάνοις G 3. —
³⁴ χωρὶς τῆ τῶν ἤλων ἀσφαλείας G 2; παρῆγει καὶ τὸ
χωρὶς τῶν ἤλων G 3. — ³⁵ ἀσ. ὑπομείναι τὴν πυρὰν
G 2; ἀσ. ὑπομείναι τὴν π. G 5; ἀσχύλῳ ἐπιβῆναι
τῇ πυρᾷ G 3. — ³⁶ αὐτὸν ἀλλὰ μόνον G 3. — ³⁷ om. G 3.
— ³⁸ (ὁ δὲ - δεθείς) μακάριος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ
Θεοδώρος ποιήσας τὴν ἐν Χριστῷ σφραγίδα ἐπὶ τῷ
μετώπῳ καὶ προσδεθείς τὰς χεῖρας εἰς τὰ ὀπίσω G 2;
μακ. Θ. τὴν σφραγίδα τοῦ Χριστοῦ ποιησάμενος ἐπὶ
τοῦ μετώπου καὶ τὰς χ. ὀπίσω G 3; ὁ δὲ (cel. ul G1)
τοῦ μετώπου καὶ τὰς χ. εἰς τὰ ὀπ. προσδεθείς (εἰς του-
πίσω δεθείς G 6) G 5, 6. — ³⁹ ὡσπερ G 3. — ⁴⁰ om. G 2.
— ⁴¹ προσφωρᾶν add. G 2, 3; ἢ προσφωρᾶ καὶ G 5. —
⁴² om. G 5; ὀλοκαυτώσεως δεκτὴν G 2. — ⁴³ om. G 5.
⁴⁴ ἡτοιμάσθη G 2; ἡτοιμασμένον G 3, 5, 6. — ⁴⁵ εὐ-
λογημένον G 2, 5, 6; (κ. εὐλ.) om. G 3. — ⁴⁶ om. G 2.
— ⁴⁷ περι σου G 2, 3, 5, 6. — ⁴⁸ γνήσιν G 3. — ⁴⁹ ἐσχη-
καμεν G 2. — ⁵⁰ ὁ Θεός G 2, 3, 5, 6. — ⁵¹ om. G 1, 5, 6.
— ⁵² τε add. G 5. — ⁵³ γένους G 2; (π. ἔθ.) τῶν δι-
καίων G 3. — ⁵⁴ ὅστινες G 3. — ⁵⁵ εὐλογῶ G 5;
καίον G 3. — ⁵⁶ (τῆ - μαρτύρων) τῆς ἡμέ-
ρας καὶ ὥρας ταύτης τοῦ λαβεῖν με μέρος ἐν τῷ ἀριθμῷ
τῶν μαρτύρων σου G 2; ἐν τῇ ὥρᾳ ταύτῃ τοῦ λ. μέρος
μετὰ τῶν ἁγίων μαρτύρων σου G 3; τῆς ἡμέρας (cel. ul
G 2) λαβεῖν μέρος (λ. με G 6) ἐν ἀριθμῷ τῶν μ. G 5, 6.
— ⁵⁷ (ἐν - σου) om. G 2, 3. — ⁵⁸ (εἰς - αἰωνίου) om. G 3.
— ⁵⁹ προσδεχθεῖν G 2. — ⁶⁰ (κ. π.) om. G 2, 3. —
⁶¹ προσφανέρωσας G 2, 5, 6; (κ. φ.) om. G 3. — ⁶² (κ.
ἐπ.) om. G 3. — ⁶³ (κ. ἀλ.) om. G 3. — ⁶⁴ (αἰν. σε) om. G 2.
— ⁶⁵ καὶ δοξάζω add. G 3. — ⁶⁶ (κ. δε) om. G 2,
3, 5, 6.

¹⁶ ignem L 3. — ¹⁷ ipse preciosus martyr Christi
add. L 4. — ¹⁸ sub insolenti concitatione add. L 4.
— ¹⁹ voluit se excalcicare sed L 4; nonnulla
hoc loco excidisse patet. — ²⁰ qui illic aderant festi-
nabant L 2. — ²¹ illorum add. L 2. — ²² tan-
gere L 1; tangerent L 3; aut aliquid sul tan-
geret L 4; ut vel syndonem vestimentis eius
tangerent L 2. — ²³ fidei constantia roborati
add. L 4. — ²⁴ fideles add. L 2. — ²⁵ et sani-
tatem animarum et corporum praestabat eis
||||| add. L 2. — ²⁶ (statim autem) osculando
manus sive pedes vel qui extremitatem vesti-
menti eius tetigerant gaudebant quibus tantum
liceret. Missi apparitores L 4. — ²⁷ autem illis
L 2; autem eis L 3. — ²⁸ sanctus add. L 2. —
²⁹ sinite me sic L 4. — ³⁰ om. L 4. — ³¹ eum non
L 2, 4; ferro eum non L 3. — ³² alligatum L 4;
sed manibus tantummodo retrorsum ligatis L 2.
— ³³ signaculum L 1. — ³⁴ b. m. manibus p. t.
ligatis non valens se crucis dominicae signaculo
signare sed verbis intentissime et mentis puritate
indeficienter orabat stans L 4. — ³⁵ devotissime
et hilari vultu add. L 4. — ³⁶ (asp. i. c. ait) om;
L 3. ³⁶ domini nostri add. L 4. — ³⁷ add. corr.
L 1, om. L 3. — ³⁸ omnisque L 2. — ³⁹ (et - te)
et omnis creaturae formator universaeque nationis
iustorum non deficiens gubernator et custos
L 4. — ⁴⁰ tuis add. L 4. — ⁴¹ domino nostro Iesu
add. L 4. — ⁴² resurrectione L 1, 4. — ⁴³ incor-
ruptione L 3. — ⁴⁴ in spiritu sancto L 4. — ⁴⁵ L 1,
corr. L 2; suscipiat L 3; suscipias L 4. — ⁴⁶ (s.
p.) p. s. L 4. — ⁴⁷ acceptabilemque L 2; et ac-
ceptabile L 4. — ⁴⁸ tibi add. L 4. — ⁴⁹ mihi add.
L 4. — ⁵⁰ ideo te laudo et magnifico L 4. — ⁵¹ om.
L 4. — ⁵² ut des L 4, corr. et om. domine L 2. —
⁵³ (d. s.) s. d. L 2. — ⁵⁴ perhennitatis aeternae add.
L 4.

μέρον

PASSIO I μένον σου παιδός· δός δέ, Κύριε 68, και τοὺς ὄνν ἐμοὶ κρατηθέντας τήρωνας 69 εἰς τοῦτο φθάσαι 70 τὸ βραβεῖον.»

Cleonicum 8. Καὶ ἀτενίσας τοῖς ὀφθαλμοῖς εἶδεν ἐν τῷ ὄχλῳ 1 ἐστῶτα 2 Κλεόνικον 3 (1), τὸν σὺν αὐτῷ ἀχθέντα 4 τήρωνα 5. Καὶ βοήσας εἶπεν 6· «Κλεόνικε, περιμένο σε 7· σποδάσον ἀκολουθήσαι 8 μοι· ἐν ζωῇ γὰρ τῇ φθαρτῇ οὐκ ἐγκατελείπομεν ἀλλήλους· καὶ ἐν τῇ ζωῇ τῇ ἐπουρανίῳ 9 μὴ ἀποστῶμεν ἀπ' ἀλλήλων 10.» Καὶ πληρώσας τὸν λόγον 11, πάλιν προσήρξατο λέγων· «Κύριε (2) ὁ Θεός, ὁ παντοκράτωρ, ὁ καταξίωσάς με νικῆσαι τὸν ἀγῶνα τοῦτον 12 διὰ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ, κυρίου δὲ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, εὐχαριστῶ και δοξάζω τὸ ὄνομά σου· πρόσδεξαι ἐν εἰρήρῃ τὴν ψυχὴν μου, ὅτι σοὶ πρέπει δόξα σὺν τῷ μονογενεῖ σου υἱῷ και τῷ παναγίῳ πνεύματι, νῦν και αἰεὶ και εἰς 13 τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν.» Καὶ πληρώσαντος αὐτοῦ τὴν ἐσχέρην 14 οἱ τοῦ διαβόλου ὑπονοχοὶ 15 ἐξήσαν 16 τὸ πῶρ 17· μεγάλης δὲ ἐκλαμψώσης φλογός 18, θαῦμα μέγα 19 ἴδομεν οἷς ἐδόθη ἰδεῖν, οἱ και ἐτηρήθημεν εἰς τὸ 20 ἀναγγεῖλαι τοῖς λοιποῖς 21 τὰ γενόμενα 22·

B τὸ γὰρ πῶρ καμάρας εἶδος ποιῆσαν 23, ὥσπερ 24 θρόνη πλοῖον ὑπὸ πνεύματος πληρουμένη 25, περιετείχισεν τὸ σῶμα τοῦ δικαίου 26. Καὶ ἦν μέσον 27 οὗ ὡς σὰρξ καιομένη 28, ἀλλ' ὡς ἄρτος ὀπτώμενος· και γὰρ εὐδοκίας ἀντελαβόμεθα 29· τὸ γὰρ ἁγίου πνεύματος παραγενομένου 30, ἄνετος ἦν ὁ ἅγιος μάρτυς αἰών 31· και οὕτως μετ' εἰρήνης ἀπέδωκε τὸ πνεῦμα τῷ κυρίῳ και ὡς ἀστρατὴν ἴδωμεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀναλαβομένην 32 ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

67 ἀγαπητοῦ G 5, 6. — 68 om G. 5; (δὲ κ.) δὴ κ. G 2; (τοῦ - κ.) αὐτὸς νῦν δέσποτα καταξίωσον G 3. — 69 om. G 3; χριστιανούς add. G 2; ὄντας χριστιανούς add. G 5, 6. — 70 φθ. εἰς τοῦτο G 2. — 8. — 1 εἰς τὸν ὄχλον G 3, 5, 6. — 2 και διακρόντα add. G 5, 6. — 3 διακρόντα add. G 2. — 4 τὸν και σὺν αὐτῷ κρατηθέντα G 3. — 5 χριστιανὸν ὄντα ἐστῶτα και διακρόντα G 3. — 6 και λέγει αὐτῷ G 3. — 7 ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν add. G 3. — 8 ἐπακολουθήσαι G 3, 5, 6. — 9 αἰωνίῳ G 6. — 10 ἐν τῇ φθαρτῇ και προσκαίρῳ ζωῇ οὐκ ἐγκατελείπομεν ἀλλήλους και ἐν τῇ ζωῇ τῇ αἰωνίῳ μὴ ἀποσπασθῶμεν ἀλλήλοις G 2; ἴνα ὥσπερ ἐν τῇ προσκαίρῳ ζωῇ οὐκ ἐγκατελείπομεν ἀλλήλους G 3. — 11 ταῦτα εἰπόν G 2; εἰπόν ταῦτα G 3. — 12 κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, μετὰ (ὁ μεσίτης G 5, 6) Θεοῦ και ἀνθρώπων, εὐχαριστῶ σοὶ ὅτι κατηξίωσάς με νικῆσαι τὸν ἀγ. τοῦτον G 2, 5, 6; εὐχαριστῶ σοὶ κύριε Ἰ. Χ. ὁ μεσίτης Θεοῦ και ἀνθ. ὅτι κατ. μ. νικῆσαι τὸν πρόσκαιρον ἀγῶνα G 3. — 13 (διὰ - εἰς) εὐχαριστῶ σοὶ κύριε ὁ Θεός ἡμῶν σὺν τῷ ἀθανάτῳ σου πατρὶ και τῷ παναγίῳ και ζωοποιῷ πνεύματι εἰς G 2; διὸ σοὶ και μετὰ σου δόξα κράτος τῷ σῶ πατρὶ και τῷ ζωοποιῷ (παναγίῳ σου G 6) πνεύματι νῦν (και αἰεὶ και add. G 6) και εἰς G 5, 6; δοξάζω σε, ὁ Θεός μου διὰ τοῦ μονογενοῦς σου υἱοῦ μετ' οὗ ἡ δόξα και τὸ κράτος σὺν τῷ παναγίῳ σου πνεύματι νῦν και αἰεὶ και εἰς G 3. — 14 και ἀναπέμναντος (ἀναπ. δὲ G 3) αὐτοῦ τὸ ἀμήν G 2, 3. — 15 οἱ τοῦ δ. ἐπιηρέται G 2; οἱ τοῦ πυρός ἐργάται G 3; οἱ τοῦ πυρός ἄνθρωποι G 5, 6. — 16 ἀνῆσαν G 2, 3. — 17 τὴν πυρὰν G 2. — 18 ἐξαμάρσης φλ. G 6; μέγιστον δὲ πυρὸς ἐκλάμψαντος G 3. — 19 om. G 3, 5, 6; (ἰδ. μέγα) G 2. — 20 (εἰς τὸ) τοῦ G 3; (οἱ - τὸ) τοῖς πιστοῖς και ἡ βουλήθημεν G 2. — 21 πιστοῖς G 6. — 22 γενόμενα G 5. — 23 ἐποίησεν G 5. — 24 ὡς G 2. — 25 θρόνον... πληρουμένην και G 5; κώκλω add. G 2. — 26 μάρτυρος G 2; ἁγίου G 5, 6. — 27 μὲν G 5; (ὥσπερ - μέσον) ὑπεχώρει και ἦν ὁ μακάριος ἐν μέσῳ τοῦ πυρός G 3. — 28 καιόμενον G 5. — 29 (και - ἀντελ.) om. G 2; ὅθεν και εὐδοκίας πολλῆς μετέμβρον οἱ παρεστώτες ὄχλοι G 3. — 30 παραγενομένου G 2. — 31 τὸν Θεὸν και δοξάζων τῇ ἐξόδῳ τοῦ ἁγίου πνεύματος add. G 2. — 32 (και οὕτως - ἀναλαβομένην) και τέλος εἰπόν τὸ ἀμήν οὕτως παρέδωκε τὴν ψυχὴν τῷ κυρίῳ και ὡς ἀστρα-

D

8. Et intuens oculis suis vidit in turba 1 stantem et lacrimantem Cleonicum qui cum eo adductus 2 fuerat tyro, et exclamans dixit: «Cleonicus 3, expecto te; festina sequi me. In vita enim hac corruptibili 4 non nos derelinquimus 5 alterutrum et in vita caelesti ne nos separemus 6 ab invicem.» Et 7 expleto sermone oravit dicens: «Domine Iesu Christe, mediator Dei et hominum, qui me dignum exhibuisti ut vincam hoc certamen 8, gratias ago et conlaudo et glorifico nomen Patris et Filii et Spiritus sancti in saecula saeculorum, amen.» Et cum finisset orationem, ministri diaboli succederunt ignem magnum. Magna 9 autem flamma micante 10, miraculum vidimus quibus datum est videre, qui et reservati sumus ut annunciemus ceteris ea 11 quae facta sunt. Flamma enim in specie camerae facta est tanquam velum 12 navis a vento repletum 13 et circumvallavit 14 corpus beati martyris. Et erat non quasi 15 corpus ardens sed quasi panis qui coquitur 16. Sancto enim Spiritu superveniente, sine afflictione [erat] beatus martyr in medio flammae laudans et glorificans Deum reddidit spiritum Christo 17 V idus novembris assumptus in caelis 18. Odore vero 19 suavissimo repleti sumus omnes. Facta est autem vox ad eum de caelis 20 dicens: «Veni, dilecte meus, Theodore, intra in gaudium domini tui, quia fideliter certaminis tui cursum consummasti.» Haec omnia nos circumstantes vidimus et audivimus, sed et caelos super eum apertos 21 vidimus.

8. — 1 turba //// L 2, 3; turbam fidelium L 4. — 2 ductus L 1. — 3 inter quos Cleonicus quidam tyro qui cum eo adductus fuerat astitit cui sic constanter ait Cleonicus iam L 4. — 4 corruptibili L 4; corr. L 2. — 5 derelinquimus L 2, 3; derelinquamus L 4. — 6 ne nos in vita caelesti separemur L 4. — 7 om. L 3. — 8 hunc c. L 3; h////oc c. L 2; haec tanti supplicia certaminis L 4. — 9 magnum L 1; ignem magna L 4. — 10 emicante L 2. — 11 (flamma - ea) flamma micante ecce subitum et mirabile dictu miraculum vidimus nos quibus a Deo meritis beati martyris concessum est intueri quia et servati sumus ut annunciemus ea ceteris L 4. — 12 om. L 1; quasi velum L 4. — 13 repleta L 1; cum a vento adimpletum fuerit L 4. — 14 circumbat L 4. — 15 (n. q.) q. n. L 3. — 16 erat enim corpus eius non quasi ardens sed instar panis cum in fornace coquatur L 4. — 17 om. L 3. — 18 assumptum i. c. L 3; et assumptus est in celum L 2; (sancto - caelis) sancti vero spiritus virtute roboratus martyr invisibilis erat beatissimus et sine afflictione constanter stetit in medio flammarum elevatus sursum manibus laudans et magnificans Deum reddidit domino nostro Iesu Christo spiritum et civis supernorum factus adeptus est stolam immortalitatis et palmam felicitatis aeternae angelicis subvectus manibus in caelum quinto idus novembris L 4. — 19 autem L 2, 3, 4. — 20 (sumus - caelis) sunt omnes antequam animam Deo redderet manifestissima vox ad eum de caelo facta est L 4. — 21 caelum s. e. apertum L 4.

ἀντελαβόμεθα) Passionem S. Polycarpi 13-14 compilavit hagiographus.

(1) Edita est Passio SS. Eutropii, Cleonici et Basilisci, BHG. 656. Cf. Les légendes grecques des saints militaires, p. 41-43. — (2) Rursum (κύριε -

Matth. 25, 21; 2 Tim. 4, 7.

A 9. Εὐσεβία¹ δὲ τις² φερονόμος³ εὐσεβῶς⁴ ζῶσα⁵ ἤγησάτο τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου⁶ μάρτυρος⁷, καὶ οἶνω⁸ καὶ μέλοις⁹ διακοσμήσασα τοῦτο ἀπέθετο ἐν γλωσσοκόμῳ εἰς τὸν οἶκον ἐαυτῆς ἐν χωρίῳ Εὐχαΐτοις ὑπὸ τὴν μητρόπολιν Ἀμασειαν, μνήμην ἐπιτελοῦσα ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐαυτῆς εἰς δόξαν πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν¹⁰.
 Ἐτελειώθη δὲ ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ Θεόδωρος τῇ προδεκατηρίῳ καλανδῶν μαρτίου (1), βασιλεύοντος Μαξιμιανῶ, κατὰ δὲ ἡμῶν βασιλεύοντος τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ προσκύνησις, ἡ μεγαλοσύνη τε καὶ μεγαλοπρέπεια σὺν τῷ ἀνάρχῳ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ καὶ ὁμοουσίῳ καὶ ζωοποιῷ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν¹¹.

9. Quaedam autem mulier nomine Eusebia, nobili genere¹, veniens, petiit corpus sancti martyris Theodori et vino unguentisque preciosis condidit² corpus sanctum³ eius cum⁴ sindone munda involvens⁵ posuit in loculo⁶ et transtulit eum⁷ in possessionem suam, quae⁸ distat civitati⁹ Amasiae via unius diei, in locum¹⁰ qui appellatur¹¹ Euchaita. Quam possessionem cogitavit ecclesiam facere¹². Fecit autem ibi domum perfectam et sanctificatam. Et erat illic celebrans cotidie commemorationem beati martyris Theodori¹³. In quo¹⁴ loco¹⁵ multi per eum¹⁶ mundantur ab spiritibus immundis et variis infirmitatibus usque in praesentem diem, ad laudem et gloriam Dei patris et filii et spiritus sancti qui vivit et regnat nunc et semper et in¹⁷ saecula saeculorum, amen.

PASSIO I

ab Eusebia sepelitur.

πὴν ἴδωμεν ἀναβαίνουσαν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ G 2; καὶ τέλος εἰπὼν τὸ ἀμήν ὡσπερ ἐνεργούμενος παρέδωκε τὴν ψυχὴν καὶ ὡσπερ ἀστραπὴν ἴδωμεν ἀναλαμβανόμενῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ G 3; καὶ τέλος εἶπεν τὸ ἀ. αὶ ὡς ἐνεργ. ἀφ. τὴν ψ. καὶ ὡς ἀστ. εἶδ. ἀναλαμβ. G 5; καὶ ὡς ἐνεργ. ἀφ. τὴν ψ. καὶ ὡς ἀστ. εἶδ. αὐτὴν ἀναλαμβ. G 6; καὶ ἐνοίας πάντες ἐπληρώθησαν add. G 2.

9. —¹ nobilis g. L 2; n. g. orta L 3. —² condidit L 1; condidit L 3, 4; condidit L 2. —³ (c. s.) sanctum corpus L 2, 3; om. L 4. —⁴ (cum) et in L 4; et L 2. —⁵ involvens L 4. —⁶ loculum L 3; loculo//// L 2; mundissimo add. L 4. —⁷ om. L 4. —⁸ qui L 1. —⁹ a civitate L 2, 4. —¹⁰ loco L 4. —¹¹ vocatur L 4. —¹² poss. ecclesia fecerat L 3. —¹³ in qua videlicet possessione caelitus inspirata cogitavit ecclesiam construere; fecit autem et ibidem domum perfectam et sanctificatam in honore beati martyris Christi Theodori et erat illic cotidie celebrans commemorationem eius L 4. —¹⁴ etiam add. L 4. —¹⁵ om. L 3. —¹⁶ per B. martyris Theodori merita multi L 3. —¹⁷ (Dei - in) domini nostri Iesu Christi qui cum Deo patre omnipotente et Spiritu Sancto vivit et regnat nunc et semper et per omnia L 4.

B 9. —¹ Εὐσεβία G 2, 3. —² γυνή add. G 2. —³ χριστιανή add. G 3. —⁴ ἐπλαθῶς G 3. —⁵ ζήσασα G 6. —⁶ om. G 5, 6. —⁷ Θεοδώρον add. G 2, 3. —⁸ (καὶ οἶνω) om. G 3; καὶ ἐν οἴνῳ G 2. —⁹ σμόνη G 2; καὶ ἀρώμασι add. G 3. —¹⁰ (τοῦτο - ἀμήν) καὶ σινδῶνι καθαῶ περιεβλήσασα ἀπέθετο ἐν γλωσσοκόμῳ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτῆς οἰκοδομήσασα τὸ μαρτύριον αὐτοῦ ἐν Εὐχαΐτοις, ἐθαυ καὶ νῦν ἡ μνήμη τοῦ ἁγίου μάρτυρος ἐπιτελεῖται ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν μεθ' οὗ τῷ πατρὶ ἡ δόξα σὺν τῷ ἁγίῳ πνεύματι νῦν καὶ αἰεὶ καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν G 2; ἀπέθετο ἐν ἀργυρέῳ γλωσσοκόμῳ καὶ κηδεύσασα ἤνεγκεν καὶ κατέθετο αὐτὸ ἐν ἰδίῳ προσιτίῳ ἐν Εὐχαΐτῃ τῇ κώμῃ οἰκοδομήσασα οἶκον ἄξιον τῆς ἀληθείας αὐτοῦ μνήμην ἐπιτελοῦσα κατὰ τὴν ἐνάτην τὸν νομβρίου μηνός εἰς δόξαν Θεοῦ πατρὸς καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν, ᾧ ἡ δόξα καὶ τὸ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν G 3; τὸ ἅγιον αὐτοῦ σῶμα καὶ ἐν (om. G 6) σινδῶνι καθαῶ εὐβλήσασα (ἠλήξασα G 6) ἀπέθετο ἐν γλωσσοκόμῳ εἰς οἰκίαν ἐαυτῆς μνήμην ἐπιτελοῦσα εἰς δόξαν Θεοῦ πατοκράτορος καὶ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος G 5, 6. —¹¹ (ἐτελειώθη - ἀμήν) om. G 2, 3; ἐτελειώθη δὲ (om. G 6) ὁ ἅγιος μάρτυς τοῦ Χριστοῦ (τ. Χ. μ. G 6) Θεόδωρος μὴν ἰουλίῳ ἢ (φεβρουαρίῳ ἢ G 6) ἐπὶ βασιλείῳ Μαξιμιανῶ καὶ Μαξιμίνῳ, βασιλεύοντος δὲ καθ' ἡμᾶς (κ. ἡ. δὲ β. G 6) τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ μεθ' οὗ τῷ πατρὶ καὶ τῷ ἁγίῳ πνεύματι δόξα καὶ κράτος εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων· ἀμήν. G 5, 6.

C III. S. THEODORI PASSIO ALTERA F

E codicibus M 1 = bibl. Nationalis Parisiensis 1500, M 2 = eiusdem 1450, M 3 = eiusdem 789, M 4 = bibl. S. Synodi Mosquensis 377, N 1 = bibl. Nationalis 1529, N 2 = Musei Britannici Add. 36589. Cf. Comm. praev. num. 9.

Μαρτύριον τοῦ ἁγίου¹ μεγαλομάρτυρος Θεοδώρου τοῦ τήρωνος. χῶραι, ἀγροί, σήλαια καὶ πᾶς, ὅστις τὰ χριστιανῶν σεβόμενος ἦν, χειροῦτό τε¹ παραχρήμα καὶ πρὸς αὐτοὺς ἤγετο· ὃν τοῖς μὲν πειθόμενοι τὴν ἱερὰν ἐξόμνησθαι πίστιν καὶ τὸ ψεῦδος ἀντι τῆς ἀληθείας τιμᾶν εὐθηνία² βίον, τιμαὶ καὶ ἀγαθῶν ἄλλων μυρίων³ ἀντίδοσις ἦν⁴. τοὺς δὲ τὴν⁵ ἀγαθὴν ὄντως μερίδα προελομένους καὶ πάντα παθεῖν μᾶλλον ἢ ζημιωθῆναι Χριστὸν καὶ τὴν εὐσεβίᾳ⁶ καὶ φίλην ἀπάσασθαι θεοσεβείαν στέργουσιν τῶν ὄντων, βάσανοι, θάνατοι καὶ εἰ τι ἄλλο τῶν χαλεπῶν ἐξεδέχοντο.

Lemma. —¹ καὶ ἐνόθεον add. M 2, 3, N 1. man. in marg. N 2. —⁴ (ἦν ἀντιδ.) M 4. —⁵ om. M 2. —⁶ ταύτην add. N 2.

(1) Diem 8 iunii, quae est anniversaria translationis S. Theodori ducis, pro 17 februarii ponunt nonnulli codices, ut G 5, novembris vero 9 latini et inter graecos solus, quem sciam, G 3, qui est italo-graecus.

